

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 12, årgang 78

www.universitas.no

torsdag 10. oktober 2024

STATSBUDSJETTET 2025:

DETTE FÅR STUDENTENE

Leder s. 2
Nyhet s. 4-6

ANNONSE

Anna risikerer å bli kasta ut av det franske Sciences Po-universitetet, for å delta i pro-palestinske demonstrasjoner og vise solidaritet med Palestina.

Støtt studentaktivister!

Les mer her →

SAIH

Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Dagny Mathilde Mohn**
dagny.mohn@gmail.com 46854623

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
Thea.eidee@gmail.com 93279217

Fotosjef: **Sara Aarøen Lien**

Desksjef: **Mona Soopalu**

Nettredaktør: **Frida Anine Hagen**

Uttegner: **Ida Fjeld**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Sondre Kløvfjell**

Deskjournalist: **Tora Vassbotn**

Korrektursjef: **Frida A. Hagen (vikar)**

Daglig leder og annonseansvarlig:

Maryam Amini

universitas.daglig.leder@gmail.co

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Si det som det er, Støre!

Dagny Mathilde Mohn,
Ansvarlig redaktør

Trygve Slagsvold Vedum var storfornøyd med eget arbeid i Politisk kvarter på statsbudsjettmandagen. Der lovet han skattelette på 10 000 kroner for de som tjener under 200 000 kr i året. Uken før finansministerens store dag lakk det fra statsbudsjettet som et gammelt rør i en billig studentbolig. Ferdigutdannede som flytter hjem til distriktet (eller er villige til å flytte til et nytt sted utenfor allfarvei) skulle få redusert studielån etter ett år i arbeid i sin lille kommune. Naturen skulle få 100 millioner til vern.

Da budsjettet ble lagt frem fikk pipa en annen lyd. Skattelettet Vedum gikk ut med på radioen, var visst beregnet over fire år. Oppsann, det glemte han å presisere. Realiteten er at du med en inntekt under 200 000 får 2200 kroner mer å rutte med i året. Det er ca. 1,5 øl i måneden med dagens gjennomsnittlige halvliterpris på 115 kr. For studenter som endelig hadde fått det siste dyttet de

trengte for å vende nesa mot distriktet, er ikke gleden langvarig. I hvert fall ikke om regjeringen ikke blir gjenvalgt for neste stortingsperiode. Det er ikke satt av en eneste krone til de nye kuttene i studielån for neste år. Først i 2026 vil utkantskommunene få høste godene Senterpartiet er så stolte

Oppsann, det glemte han å presisere

over. Forutsatt at Senterpartiet fremdeles sitter i regjering. Pengene til naturvern viste seg i realiteten å være et kutt.

Til Universitas denne uken sier Jonas Gahr Støre at de ønsker å bygge flere studentboliger, men pengene til samskipnadene uteblir. Manglende tilskudd til SiO betyr at studentene må ta en større del av regningen, noe SiO bekrefter til Universitas denne uken.

Støtten til studentene har også økt, sier Støre, men unnlater å nevne at økningen er *mindre* enn prisveksten regjeringen selv legger til grunn. Gratisprinsippet utfordres på nye måter i år, da studentene kan måtte betale egenandel for å ta opp igjen beståtte eksamener. «Alle må bidra» sier Støre til Universitas, mens han selv bidrar mest med forvirring.

Studenter er ikke dumme. Vi skjønner at økningen i studiestøtte spises opp av prisvekst, vi ser at det ikke er så mye å hente for oss i årets budsjett. Studenter nedprioriteres til fordel for forsvar, sykepenger, gratis barnehage i distriktene og politiet. Studiestøtte er dyrt. Studenter er en ustabil velgermasse. Selvfølgelig skulle vi ønske regjeringen vekket heltidsstudenten opp fra de døde, men når dette forblir en spøkeshistorie kunne de i det minste sagt det som det er.

Arkivaren

Pøbel-Raja

Tidlig på 2000-tallet, lenge før han ble kjent som Venstre-politiker, var Abid Raja en uunnagelig skikkelse i samfunnsdebatten. Som jusstudent med en skarp penn og en enda skarpere tunge, var han å se på TV, radio og i avisspaltene, alltid

klar til å uttale seg – uansett tema. Da Universitas fikk huket tak i ham for et portrettintervju, var det i forbindelse med konflikten mellom A- og B-gjengen. «Jeg føler at når det er et par ting i avisen om pakistanere, blir jeg inkludert. Det omhandler meg, og jeg blir tråkket på. Jeg uttaler meg fordi jeg behersker det norske språket og kulturen,» svarte Raja på spørsmål om hvorfor han uttalte seg. Videre innrømmet han at han synes det er morsomt å provosere politikere, spesielt Carl I. Hagen. «Jeg kaller ham konsekvent for Carl Ivar,» sa han med et smil, «siden han kaller meg innvandrer.» Unge Raja, alltid klar til å stikke en til de store gutta. *Burn!*

Universitas, 28.02.2001

Honnørpris

I 2012 ville Universitas ta tempen på de kommende børshaiene i samfunnet – datidens BI-studenter. Målet? Å finne ut hvordan fremtidens finanselite tenkte, og om samfunnsansvar var en del av ligningen. Audun Astrup Bakke, finansstudent, leverte dette gullsitatet om kulturen på huset: «Jeg mener, det er mange her på huset som hadde solgt bestemora si om de hadde fått godt nok betalt for det.» Medstudentene hans var raskt på ballen for å forsikre om at ingen bestemødre faktisk var i fare. Bestemødrene fikk være i fred, alle som én. «Du kan kanskje si at vi er moralister hele gjengen,» forsøkte medstudent Quadeer Ahmed Arwan seg, og understreket at de fleste faktisk har samvittigheten i behold. I saken kom det frem at på BI er de klar over markedskreftene, men selv bestemora får slippe unna – så lenge prisen ikke er altfor god, vel å merke.

Universitas, 21.03.2012

Historiske skråblikk av Tora «Trangsynt» Vassbotn

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plakattens regler for god pressesjikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Kampen om protestvelgerne blir stygg

Arbeiderpartiet fremstår reaksjonært og anti-urbant for andre valg på rad. Det kan bli en kjip valgkamp for Norges innvandrerbefolkning.

Arbeiderpartiet

Atle G. Sandvand,
journalist i Universitas

Høyresiden fanger nå opp gamle sosialdemokratiske velgere over hele Europa. Den mest populære analysen forteller at angsten for globaliseringen, herunder økt innvandring, driver velgervandringen. De fleste partiene svarer nå med strengere politikk og retorikk på feltet, og Arbeiderpartiet følger etter.

Dette innebærer en konflikt med de idealistiske tradisjonene i partiet, hvor prinsippet om solidaritet står høyt og innebærer et fullkomment vern av utsatte grupper, *globalt, nasjonalt og regionalt*. En av Støres uttalelser om «æreskultur» og «trangboddhet» i forbindelse med statsbudsjettet viser at han er villig til å bryte med disse tradisjonene, for å vinne det sinte, engstelige «folkets» gunst.

Et politisk bunnpunkt for Arbeiderpartiet må ha vært før forrige stortingsvalg da de ikledde Jonas Gahr Støre en rød flanellskjorte som et ledd i en desperat kampanje for å gjenvinne arbeider-velgere som lakk til Senterpartiet (Sp). Med slike forsøk på å nå *vanlige* folk, viste kommunikasjonsavdelingen til Arbeiderpartiet (Ap) oppsiktsvekkende få kvaler med å leke med, for ikke å si utnytte, borgernes selvbilde. Den intrige-fylte gjengen skal nå vinne igjen velgerne som Fremskrittspartiet (Frp) har vunnet fra begge regjeringspartiene. Hvor prinsipielt søkende blir årets Arbeiderparti når de legger ut på velgerjakt?

Kun 10% av unge menn stemte på venstresiden i kommunevalget 2022. Innbyggerne i Nord-Norge og på Oslo Øst, altså mange av de tradisjonelle kjernevelgerne

til partiet, forlater også skipet. Ap vil nå ha tilbake disse ved å være *tough on crime*. Det er slutt på toleransen ovenfor mistilpassede innvandrer menn. Høyresiden har sakseierskap til kriminalitetshåndtering, og dette er høyt på dagsordenen.

Støre ga Vedum, som nå har 5% på målinger, rollen som finansminister, hvorfra han åpent snakker om å svekke Oslo som bosted, for å styrke andre kommuner. Støre vil selvsagt insistere på at by og land kan gå hand i hand, men Senterpartiets anti-urbane profil får sette vesentlig preg på regjeringen.

Med to pressede partiledere kan en bare anta at det «tøffe» retoriske steget til høyre vil bli stygt når et «ansvarlig styringsparti» skal inn og hente velgere fra Simen-Vellesegmentet på Tiktok. At Ap ikke når frem på sosiale medier, var en sentral del av forklaringen på hvorfor de unge velgerne uteble under skole- og kommunevalget. Men vil egentlig et ansvarlig styringsparti inn der?

Der er det kommet til en ny generasjon nettrull. Nesten alle kaotiske eller kødne videoer fra folk med innvandrerbakgrunn, rammes i kommentarene av grov rasistisk hets og oppfordringer om å stemme Frp. Det ser forøvrig slik ut, i tusentall: «Hudfarge? Hva stemmer vi? Stem Frp.»

Velle og Frp har ingen problemer med å stigmatisere innvandrere, og det blir tydelig når de benekter det problematiske ved digitale trender som denne. I dette terrenget skal Ap nå. I lys av utviklingen etter voldsbølgen i Oslo, virker partiet troende til nesten hva som helst. Statsministeren insinuerte langt på vei at aspekter ved innvandrer-kultur og selvmedlidenhet driver gjengvolden i Oslo, da han lanserte økte bevilgninger til politiet. En motvekt til denne retorikken bringer Kamzy Gutnartnam jevnlig, sist i Morgenbladet (20.09).

Ifølge henne og en rekke forskere på

integreringsfeltet, er den norske integreringsmaskinen stadig den fremste i verden på å løfte innvandrere ut av fattigdom, og vi har stadig lave nivåer av kriminalitet, konsentrert rundt en veldig minimal andel av befolkningen. Gunaratnams brudd med partilinjen er interessant. Hun er helt avhengig av legitimitet på Grønland, ikke blant dem som synes det er spennende å lese om Grønland, eller har fått for seg at dette unike området spiller utviklingen i Norge.

Statsministeren insinuerte at det er selvmedlidenhet og aspekter ved innvandrer-kultur som driver gjengvolden i Oslo

Det er nettopp under disse fluktuerende trendene som vi nå ser, hvor kriminalitet stiger på dagsordenen og blinker i nettavisene, at partienes prinsipper fremheves for velgerne. Ap er prinsipielt forvirret når de låner retorikken til Sp og Frp.

En kan begynne å anta at det ikke lenger er snakk om opportuniste når Norges fattigste gruppe, innvandrerne i byene, stigmatiseres av Ap for å gjenvinne protestvelgere i et slags *race* til bunnen. For andre stortingsvalg på rad, vender Arbeiderpartiet byene ryggen.

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
thea.eidee@gmail.com 93279217

NYHET

Snart kan du studere på UiO i Lillehammer

I statsbudsjettet regjeringen foreslo denne uka er det satt av 1,5 millioner til 15 nye studieplasser på medisin ved UiO. Studieplassene er en del av et samarbeid mellom Universitetet i Oslo og sykehuset i Innlandet, som innebærer at studentene vil ha base i Lillehammer de tre siste årene av studiet. – Vi er glade for at Regjeringen følger opp med flere studieplasser til medisinstudiet ved Universitetet i Oslo, slik at vi nå kan opprette den planlagte desentrale UiO campus for legestudenter i Innlandet, sier Svein Stølen, rektor ved Universitetet i Oslo, i en uttalelse på UiO sine nettsider. Forslaget er en del av regjeringens forslag om å bruke 7,6 millioner kroner på totalt 50 nye studieplasser i medisin på desentraliserte studiemodeller. – Det er viktig å rekruttere fagfolk i regionen vår, og vi vet at de som tar utdanning i regionen har større sjanse for å etablere seg der etterpå, sier Marit Knutsdatter Strand (Sp), som sitter i utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget til NRK. **TE**

Regjeringen anklages for studiegjeld-bløff

Tidligere i høst lanserte regjeringen at de beboere i 189 distriktskommuner kan få slettet studie gjelden sin med 25.000 kroner. Tiltaket hadde en prislapp på 1,3 milliarder kroner. Da regjeringen lanserte sitt forslag til statsbudsjett, var det imidlertid ikke satt av en eneste krone til sletting av studie gjeld, påpeker NRK. Forskningsminister Oddmund Hoel mener regjeringen har vært tydelige på at tiltaket ikke skal tre i kraft før 1. januar 2026 og at de ikke har forsøkt å lure folk. Med Stortingsvalg neste år er tiltaket altså avhengig av at denne regjeringen fortsetter å styre eller at en ny regjering velger å videreføre tiltaket. – Det er opp til velgerne ved neste stortingsvalg om dette blir noe av eller ikke, sier Oddmund Hoel til NRK. **TE**

Snus blir dyrere

Studentenes helse- og trivselundersøkelse (SHoT) fra 2022 viser at 1 av 4 studenter snuser daglig eller av og til. Nå kan den dyre vanen bli enda dyrere. Regjeringen foreslår i det nye statsbudsjettet å øke avgiftene på snus med 4,3 prosent. Avgiften på alkohol og sigaretter økes også med 3,8 og 4 prosent. Dette skal gi staten 24,3 milliarder kroner i inntekter. Du skal imidlertid snuse mye for du merker effektene av økningen på lommeboka. Den økte avgiften på en vanlig boks med snus vil være på rundt 70 øre. I det større bildet kan det likevel få konsekvenser. NHO frykter at de økte avgiftene vil få flere til å handle disse varene i Sverige. En svensk butikksjef NRK har snakket med ser frem til økt handel. – Dette er jackpott for oss. Alle skatter i Norge påvirker oss på en positiv måte, sier Patrik Zäll, som er butikksjef på Nordby Supermarket, til NRK. **TE**

Sterke reaksjoner

LITEN ØKNING: Flere reagerer på regjeringens forslag om å øke studiestøtten med 2,9 prosent, noe som er mindre enn den forventede prisveksten.

Politikere både på høyre- og venstresiden mener det nye statsbudsjettet gjør lite for å bedre studenters situasjon. – En ganske grotesk underprioritering, sier Simen Velle (Fpu).

Statsbudsjett

Tekst Frida A. Hagen, Edvin August Velle, Emil Olai Danielsen, Ingrid Borvik, Thea Eide, Dagny Mathilde Mohn
Foto Sara Aarøen Lien

Denne uken la regjeringen frem sitt forslag til statsbudsjett for året 2025. Forslaget som ble presentert gir studentene liten grunn til å juble, ifølge flere Universitas har snakket med.

En av dem er leder i Fremskrittspartiets ungdom (Fpu) Simen Velle. Han mener regjeringens forslag om å øke studiestøtten med 2,9 prosent er alt for lite, da regjeringen beregner en generell prisøkning på 3 prosent i samfunnet for øvrig.

– Det er en ganske grotesk underprioritering, sier Velle.

LITE IMPONERT: Simen Velle (Fpu) mener regjeringen underprioriterer studenter i sitt nye statsbudsjett.

Han påpeker at det allerede er vanskelig for studentene å få budsjettet til å gå opp, selv for de som bor i studentbolig.

Regjeringen foreslår også en skattelette for de med lavest inntekt, en gruppe mange studenter befinner seg i. Skattelettelsen vil medføre at de som tjener under 200.000 vil spare 2200kr i året. De som tjener mer vil spare

enda mindre. Dette mener Velle er for lite.

– Det er noen kroner om dagen. Det er ingenting, sier han.

– Håpløst

Stortingsrepresentant Abid Raja (V) er heller ikke imponert over budsjettets satsing på studenter.

– Jeg trodde vi hadde lagt den evige

Mer på statsbudsjettet

MANGE OM BEINET: – Du møter ingen grupper her som sier at dette var full score, sier statsminister Jonas Gahr Støre om statsbudsjettet.

Slik påvirkes studenter av statsbudsjettet

+ Dersom du bor i en av landets 212 minst sentrale kommuner kan du få slettet studielånet ditt med 25.000 kroner i året fra januar 2026. I kommuner der ordningen allerede gjelder dobles beløpet som kan slettes fra studielånet ditt.

+ Frikortgrensen øker fra 70.000 til 100.000 kroner. Altså kan du tjene inntil 100.000 kroner uten å betale skatt.

+ Studiestøtten blir justert med 2,9 prosent for studieåret 2025–26. Justeringen er mindre enn den forventede prisveksten

Tjener du mellom 100.000 - 200.000 kr får du 2200 kr i skattelette.

+

kampen om å ikke kutte i studiestøtten bak oss, men regjeringen overgår seg selv. Dette er et håpløst budsjett for norske studenter, og for Venstre er det krystallklart at

dette bør være Støre-regjeringens siste statsbudsjett, skriver han på e-post til Universitas.

Han skriver videre at Venstre skal fortsette å kjempe for en stu-

Det er noen kroner om dagen. Det er ingenting.

Simen Velle, leder i FPU

diestøtte som festes til 1,5 G og flere studentboliger.

– I Hurdalsplattformen lovt regjeringen å bygge 3000 studentboliger i året. Det har de ikke gjort. De skulle innføre 12 måneders studiestøtte til for heltidsstudenter med barn under 16 år. Det har de ikke gjort. De skulle lage opptrappingsplaner for studieplasser for læreryrket, sykepleie, realfag, IKT og medisin. Det har de ikke gjort, skriver Raja.

Også Kari-Anne Jønnes (H), medlem av Utdannings- og fors-

kningskomiteen på Stortinget reagerer.

– For studenter som sliter med å betale regninger, er ikke dette et spesielt godt budsjett, sier hun til Universitas. Hun mener regjeringen kutter i studentvelferden og er kritisk til at de ikke innvilger mer til bygging av studentboliger.

Likevel mener hun at budsjettet ikke kun er mørkt. Det er blant annet foreslått skattelettelse for de som tjener mindre og en kraftig økning av frikortgrensa.

– Det vil gi bedre kjøpekraft til de som tjener lite. For studentene er det en god ting. Litt ros må regjeringen ha på en dag som dette, avslutter hun.

– Alle må bidra

Statsminister Jonas Gahr Støre (Ap) mener at regjeringen har lagt vekt på å bedre studentenes økonomi i forslaget.

– Du har tidligere sagt at du skulle sørge for en trygg studentøkonomi. NSO er skuffet over budsjettet og mener det ikke bidrar til dette. Hva tenker du om det?

– Det skjønner jeg at studentorganisasjoner vil si, for det er tøft å være student og klare å kombinere studier og deltidsjobb. Vi har lagt vekt på å bedre studentenes økonomi, vi har økt støtten til studentene og vi øker byggingen av studentboliger, sier Støre

Han sier videre at Arbeiderpartiet i sitt partiprogram har et

ønske om å regulere studentenes økonomi på en mer forutsigbar måte fremover.

– Men vi har vært i en krevende situasjon hvor alle må bidra og vi mener at det har vært fordelt på en god måte, sier Støre.

– Svekker dette premisset om at utdanning skal være tilgjengelig for alle uansett foreldres lommebok?

– Jeg mener at dette er godt innenfor de rammene. Men du møter ingen grupper her som sier at dette var full score og vi fikk alt det vi ønsket. Men vi må fordele dette på en god og ansvarlig måte

Alle må bidra

Jonas Gahr Støre, statsminister (AP)

og det mener jeg vi har gjort.

– En evig debatt

Storingsrepresentant for Arbeiderpartiet Lise Selnes forsvarer også regjeringens forslag. Hun forklarer at studiestøtten prisjusteres to ganger i året.

– Så du mener 2,9 prosent er nok?

– Hvis det ikke er nok, vil det bli justert.

– Slik det er nå må de fleste studenter ha en deltidsjobb. Synes du det er rimelig?

– Det er en evig debatt. Det er

viktig at alle studenter har nok tid til studiene, men jeg måtte også ha en deltidsjobb for å spe på stipendet.

Hun utdyper at slik økonomien er for alle i Norge nå, er det forståelig at studentene vil ha mer og viser til at regjeringen har økt studiestøtten med 25.000 kroner i løpet av sin tid i regjering.

– For dårlig

Det er ikke bare høyresiden som rister på hodet over budsjettforslaget. Storingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski (SV) mener regjeringen ikke prioriterer verken studenter eller høyere utdanning.

– Satsingen på studenters økonomi og velferd er for dårlig, sier hun.

Kaski er kritisk til at regjeringen ikke bevilger mer til studentboliger. Hun mener også at økningen av studiestøtten er for lav.

– Når vi vet at så mange studenter er nødt til å jobbe ved siden av studiene og vi vet at dyrtiden rammer studentene ekstra hardt, må studiestøtta økes betydelig for at det i praksis skal være fri adgang til høyere utdanning for alle uavhengig av økonomisk bakgrunn.

Regjeringen skal inn i budsjettforhandlinger før det endelige budsjettet blir vedtatt.

Universitetene kan ta betalt for at du tar opp eksamen

I det nye statsbudsjettet vil regjeringen gjøre terskelen høyere for at studenter skal ta opp beståtte eksamener.

Statsbudsjett

tekst Frida A. Hagen, Edvin August Velle, Ingrid Borvik, Emil Olai Danielsen, Dagny Mathilde Mohn
foto Sara Aarøen Lien

I statsbudsjettet for 2025 foreslår regjeringen å endre forskriften for egenbetaling ved universiteter og høyskoler. Dette betyr at institusjonene kan ta et gebyr fra studenter som vil ta opp igjen beståtte eksamener.

På regjeringens nettsider begrunner de forslaget med at det er ønskelig å sikre bedre gjennomstrømming i høyere utdanning.

Samtidig foreslår regjeringen å kutte støtten til høyere utdanning med 22 millioner kroner. Dette kuttet tilsvarer de anslåtte inntektene fra gebyrene.

– Utvanning

Dette er enda et skritt i å vanne ut gratisprinsippet, mener NSO-leder Kaja I. Hovdenak.

– Gratis utdanning er et prinsipp i Norge som vi ikke kan akseptere at regjeringen nok en gang tar et tydelig steg bort ifra, sier hun og legger til:

– Regjeringen har sagt at gratisprinsippet står fjellstøtt. Her

GRATISPRINSIPPET: NSO-leder Kaja I. Hovdenak mener at forslaget er et steg bort fra prinsippet om gratis utdanning i Norge.

velger de likevel å fortsette oppsmuldringen av gratisprinsippet, stikk i strid med det de har lovet.

– For ferskt

Rektor ved OsloMet Christen Krogh er også kritisk til tiltak som

strider med gratisprinsippet.

– Statsbudsjettet er for ferskt til at vi kan si noe om konsekvensene det får for universitetet, sier Krogh til Universitas.

På generelt grunnlag er Krogh bekymret for alt som legger

større kostnader på studentene. Han er også skuffet over regjeringens prioriteringer.

– Dette budsjettet gir en realnedgang i støtten til høyere utdanning. Det er ikke klokt i en tid der det stadig kreves mer kompetanse,

uttaler Krogh.

Han etterspør en satsing på høyere utdanning, i det minste et budsjett som ikke ga realnedgang.

universitas@universitas.no

I statsbudsjettet er det ikke foreslått økt tilskuddssats til studentboligbygging. Studentene ender opp med å ta regninga for oppgradering, sier SiO.

Statsbudsjett

tekst Thea Eide
foto Emilie Holtet

– Dagens statlige tilskudd har ikke holdt tritt med prisutviklingen i samfunnet. Dette setter begrensninger på hvor mange nye studentboliger samskipnadene kan bygge, sier Rita Hirsum Lystad, styreleder i Samskipnadsrådet i en pressemelding i dag.

Samskipnadsrådet skriver at de er skuffet over at det ikke foreslås endringer i tilskuddssatsen for

studentboliger i forslaget til statsbudsjett. Ifølge dem betaler staten i dag 161.000 kroner mindre for hver hybelenhet sammelignet med 2019.

– Statsråden har pekt på at sektoren må tilbake til 2019-nivå, sier Lystad.

– Husleia ville blitt lavere

Styreleder i Studentskipnaden i Oslo (SiO) Eilif Tanberg er enig.

– SiO har en historisk satsning på studentboligbygging, og vi er skuffet over at tilskuddssatsen til studentboliger ikke blir økt nok til

å møte utviklingen i kostnadene vi har med å bygge, skriver Tanberg i en sms til Universitas.

Styrelederen påpeker at bolig er en av de største utgiftene i studenters budsjett.

– Husleia til studentene ville blitt lavere om staten hadde økt tilskuddet til studentboligbygging, skriver han.

Stort behov

I tillegg er Tanberg skuffet over manglende tilskudd til oppgradering av studentboliger.

– Det å oppgradere gamle bygg

MISFORNØYD: Styreleder i SiO Eilif Tanberg synes det er synd at regjeringen ikke øker tilskuddssatsen til studentboliger.

fremfor å rive og bygge nytt er bra for miljøet, og viktig for å kunne gi studentene et rimelig, godt og trygt botilbud. I dag er det studentene som må ta hele regninga for oppgradering, sier han.

Tanberg forteller at SiO har

over 1300 studentboliger under utvikling og at det er et stort behov for enda flere boliger.

– Vi kan bygge mer om staten øker tilskuddet til studentboligbygging, avslutter han.

universitas@universitas.no

Strikken tøyd for fagskole

Fagskolen i Oslo står overfor store kutt etter at byrådet i Oslo la frem sitt nye budsjett. – Særlig førsteårsstudentene kan få to tøffe år, sier studentleder.

Oslobudsjett

tekst Jack Sødahl Moland
foto Stine Hovland Moldfjell

– Det er vanskelig å se for seg hvordan vi kan opprettholde studieplasser og arbeidsplasser med et slikt kutt.

Slik lyder ordene til rektor ved Fagskolen Oslo Kirsti Andresen i kjølvannet av det nye budsjettfor-slaget til byrådet i Oslo.

Fagskolen Oslo, en relativt liten skole med studenter innen ulike yrkesutdanninger, står potensielt overfor dramatiske budsjettkutt. Byrådet foreslår at driftstilskudet til Fagskolen i Oslo skal kuttes med fem millioner kroner i 2025 og ti millioner kroner i 2026, noe som tilsvarer en innsparing på 14,5 prosent i deres driftsbudsjett.

Dramatiske konsekvenser

– En brutal og overraskende beskjed, sier Andresen.

Innstrammingene står i kontrast til regjeringens og kommunens satsing på yrkesfag ellers. Hun mener at dette er et stort kutt for en liten skole som vil ha uheldige konsekvenser for studentene.

I mellomtiden jobber skolen for å motvirke at forslaget vedtas. Rektor Andresen understreker situasjonens alvor, samtidig som det er for tidlig i prosessen til å ha nøyaktig oversikt over hvilke tiltak skolen må gjøre dersom forslaget går igjennom.

– Der det ofte ikke har vært noen vei videre etter fagbrev tilbyr Fagskolen en videreutdanning som gir mulighet for karriere senere, poengterer Andresen.

Studenter i limbo

Studentrådslederen ved Fagskolen Oslo, Sandre Hall Amundsen, sier at flere studenter deler en frykt for hvordan studietilbudet vil bli seende ut neste år. Særlig førsteårsstudentene kan få to tøffe år, tror han. Muligheten for praktisk ret-

Det er ikke rom for mer effektivisering

Guro Lind,
leder i Forskerforbundet

tet videreutdanning er viktig, mener Amundsen.

– Mange som velger yrkesfag er jo ikke så glade i skole, sier Amundsen.

Fagskole er blant de få videreutdanningene innen yrkesfag som er gratis og ikke krever påbygg.

SIDE OM SIDE: Rektor og studentrådsleder ved Fagskolen Oslo, Kirsti Andresen og Sandre Hall Amundsen, deler bekymringen for skolens fremtid.

Amundsen innrømmer selv at han mest sannsynlig ville avventet høyere utdanning hvis et slikt tilbud ikke fantes.

– Jeg håper på vegne av studentene at budsjettet revurderes slik at de som nå har begynt skal få en fullstendig utdanning på samme nivå som vi ligger på nå, om ikke høyere, avslutter studentrådslederen.

Førsteårsstudent på elkraft Nicolay Ringstad anser kuttet som et blandede signaler fra en regjering som satser på yrkesfag. Han frykter hvordan kuttene vil påvirke de som ønsker videre utdanning etter fagbrevet. Kuttene omtaler han som «en dråpe i havet» i budsjettene sammenlignet med de proporsjoner forslaget kan få for skolens nå-

værende og kommende studenter.

Mener Støre slanker sektoren

Leder i Forskerforbundet Guro Lind mener at forskning og høyere utdanning ble den store budsjettaperen etter at regjeringen la frem sitt statsbudsjett denne uken. Sektoren får kutt som tilsvarer en realnedgang på 1,3 prosent sammenlignet med 2024.

Lind mener det er langt mellom Støre-regjeringens lovord og bevilgninger. Idéen om satsing på forskning og utdanning følges ikke opp i budsjettet når det krymper år etter år, sier hun.

Hun trekker også inn den tidligere avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE) som var Solberg-regjeringens krav om «mer effektiv statlig drift», blant annet innen utdanning. Årets kutt

er en del av en større utvikling som har skjedd over tid, ifølge Lind.

– Det er ikke rom for mer effektivisering. Forskning og utdan-

En brutal og overraskende beskjed

Kirsti Andresen, rektor ved
Fagskolen Oslo

ning er allerede et dugnadsarbeid. Beregninger viser at ansatte i universitets- og høyskolesektoren står for to milliarder kroner i gratisarbeid per år, sier hun.

«Festen er over»

I en stortingsdebatt den 6. april 2022 uttalte daværende fors-

knings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe (Sp) at «festen er over» for det han anså som unødvendig ressursbruk i utdanningssektoren. Lind undrer seg over hvilken «fest» Moe snakket om.

– Kuttene smerter, det ser vi, sier Lind.

Hun nevner en rekke studiesteder som sliter med å takle budsjettene, deriblant Oslomet som har måttet legge ned studietilbud i tannteknikk. NTNU må legge ned videreutdanning innen helse.

Forskerforbundet anser situasjonen som så prekær at de for første gang på en årrekke, den 22. oktober, går ut av kontorlokalene og ned til Eidsvolls plass for å demonstrere for slutt på kutt.

BOOKED AND BUSY: – Uten sidejobber, lånekassen og inntekten fra galleriet hadde jeg ikke hatt sjans, sier moteforsker Melissa Camargo.

STUDENTSNEKKER'N: I tillegg til å være ingeniørstudent, har Vetle Ringdahl Nefjen

PRADA-NIKS NADA: Med studiestøtten som budsjett, er det man har råd til

– Det går akkurat r

En tømrer, en moteforsker og en fotballkommentator, alle er studenter. Hva mener de om regjeringens statsbudsjett for 2025?

Statsbudsjett

Tekst Ebbe Marienborg Schieldrop
Foto Navn Navnesen

Mange studenter ventet spent mandag morgen for å se om regjeringens gavmildhet ville nå studentene. Forslagene som kan styrke studentøkonomien var blant annet økning av frikortgrensen og skattelette for de med lavest inntekt. Samtidig foreslår det å oppjustere studielånet med

2,9 prosent, noe som er mindre enn den forventede prisveksten og dermed vil gi studentene mindre å rutte med.

Universitas har snakket med et utvalg av studenter som jobber i bransjer litt utenom det vanlige om hvordan endringene påvirker deres økonomi. Blant dem var det blandede reaksjoner.

– Ny dieseltank

Vetle Ringdahl Nefjen er i fullt fokus med en vinkelsliper på taket

til et hageby-hus, da Universitas møter han i Sogn Kolonihage. Han jobber som tømrer og har drevet et byggefirma i to år. I tillegg tar han en bachelor i ingeniørstudiet ved OsloMet.

Når spurt om arbeidslivet sitt, beskriver Nefjen hektiske uker og forventninger om å være tilgjengelig døgnet rundt, grunnet spontane telefonsamtaler og potensielle befaringer med kunder. Til tross for dette holder han hodet over vann.

– I starten var det vanskelig, men nå har jeg funnet en rytme mellom studiet og jobben.

Han har fått med seg forslaget til det nye statsbudsjettet og er skuffet over den snevre satsingen på studenter.

– Jeg har muligheten til å jobbe mye og da har jeg råd til å kjøpe meg for eksempel et nytt par med briller. Den muligheten er det ikke alle studenter som har. Flere sliter med å betale husleia og da er det ikke skatten som må reduseres, det burde heller satses på et bredere utvalg ordninger.

Nefjen forteller oss at han tjener litt over 100 tusen i året. Det

betyr ifølge den nye inntektskatten at han kan kose seg med 2200 ikke-skattepliktige kroner neste år.

– Det går nok til innkjøp av en ny dieseltank eller et par kaffe i kantina, sier han.

Kunsten å jobbe mye

Universitas møter galleriassistent og moteforsker Melissa Alejandra Camargo på motebiblioteket i sta-

Staten betaler for ølen

Even Funderud, journalistikkstudent

lahl Nefjen jobbet som tømrer og drevet byggefirma i to år.

til på motebiblioteket

HUSLY: Nefjen har tak over hodet, men det er ikke takket være staten.

undt

sjonsmesterboligen ved Nasjonalmuseet. Hun jobber der gjennom praksisemne for mediestudenter. Hun tar en master i Screen Cultures på UiO.

Ukene hennes preges av mange arbeidsdager. Vanligvis er hun på motebiblioteket fra tirsdag til fredag og tar helgevakter på kunstgalleriet QB.

– Begge jobbene er både givende og relevante for utdanningen min. I tillegg er arbeidsmarkedet for oss studenter så vanskelig å komme seg inn på, så jeg prioriterer å bygge en god CV.

– Klarer du deg på inntekten du får av det?

– Ja det går akkurat rundt,

men noen ganger må jeg spe på med enkelte sidejobber som stylingjobber eller kreativ freelance. Uten det, lånekassen og inntekten fra galleriet hadde jeg ikke hatt sjans.

Vi studenter vil ikke ha nok å rutte med

Melissa Alejandra Camargo, moteforsker

Camargo syntes det er flott at regjeringen har valgt å øke frikortgrensen, men synd at de ikke har mettett studiestøtten med mer enn

et par tusenlapper.

– Slik som det er nå vil ikke vi studenter ha nok å rutte med, særlig med den forventede prisveksten på alt mulig det kommende året. Det er urealistisk å forvente at heltidsstudenter skal jobbe så mye som de i realiteten må. Det skulle vært bedre tilrettelagt for de som ønsker å fokusere mer på studiet.

1-0 til lommeboken

Ballen triller videre til fotballkommentator Even Funderud som snakker med Universitas over

telefon fra soverommet sitt. Han går tredje året journalistikk på Høgskulen i Volda. For å ha til salt til grøten jobber han både som sportsjournalist og kommentator for den norske sportstrømmetjenesten MyGame.

– Jeg må skrive én sak i uka. I helgene kommenterer jeg nasjonale fotballturneringer for gutter, og 2.divisjon for kvinner. Det er en veldig fleksibel jobb som jeg kan gjøre fra pc-en. Det gjør jobben enkel å kombinere med studiehverdagen, sier han.

Han mener økningen av frikortet er svært gunstig for mange studenter, til tross for at

det ikke utgjør en merkelig forskjell for lommeboken hans. Derimot tjener han litt for mye til å falle under frikortgrensen og det er skattelette som blir relevant for ham. Likt med Nefjen kan han spare opp til 2200 kroner neste år.

– Joda, det blir et par pils det, men egentlig er det penger som bare forsvinner inn i økonomien. Jeg skal tenke på det neste gang jeg er på byen, at staten har betalt for ølen.

– Prosjektet har gått i dass

I FARE: Prosjektet om studenthus ble først nedskalert. Nå står det enda mer i fare.

Studenthuset SO23 får ikke mer finansiering i byrådets nye budsjett. Biso-leder mener SiO bør selge bygget.

Oslobudsjett

Tekst Kari Sogner Noonan
Foto Synne Folstad Moen og Sindre Deschington

I byrådets nye budsjett, som de la frem tidligere i høst, kom det frem at studenthuset i St. Olavs gate 23, også kalt SO23, ikke får mer finansiering. Byrådet har tidligere satt av 10 millioner til prosjektet, men dette er med forbehold om at staten også bidrar.

Oliwia Skowron, leder av Velferdstinget i Oslo, er skuffet over budsjettet til byrådet. Hun jobber hardt for å få finansiering til SO23 på plass.

– Vi er glade for at

PENGER: Oliwia Skowron sier at studenthuset ikke er mulig uten mer finansiering.

byrådet setter av midler til studenthuset, men 10 millioner er ikke tilstrekkelig, sier hun

Tidligere har Velferdstinget bedt om 60 millioner fra kommunen, noe de fortsetter å gjøre.

– Det må ikke komme i år, men vi må være sikre på at det kommer i løpet av 10 år, sier Skowron.

Vanskelig å realisere

SO23 ble kjøpt sommeren 2021 av SiO, etter vedtak fra Velferdstinget. Visjonen var å få en sentral møteplass for alle studenter i Oslo, men det har vist seg å være vanskelig å realisere.

I vårseminaret til Velferdstinget i februar ble det vedtatt at SO23 skulle bli et redusert studenthus. Da huset ble kjøpt i 2021 var tanken at hele bygget skulle bli studenthus. Nå skal kun en andel bli det.

Styreleder i SiO, Eilif Tanberg, forteller at Velferdstinget, kommunen og SiO jobber

Vi har fått mange tomme løfter av Velferdstinget. De vil bare prøve igjen og igjen

Ronja Haugstad Larsen, Head of External Affairs i BISO Oslo

tett sammen om prosjektet.

– SiO tar utgangspunkt i hva studentene mener, etter vedtak i Velferdstinget, i vårt arbeid om å lage et nytt studenthus, sier Tanberg.

– Hva er planen videre om studenthuset ikke får nok finansiering?

kampsak for BISO. I første omgang var vi positive, men vi ser at det ikke har blitt lagt noen plan for finansiering og dermed synes vi det burde droppes.

Hun synes det har vært en slit-som prosess med lite fremgang.

– Vi har fått mange tomme løfter av Velferdstinget. De vil bare

dette tar lang tid og det må vi forholde oss til.

Biso-leder Larsen mener SiO burde selge bygget

– Det er bare å innse at det var dumt, og at prosjektet har gått i dass, sier hun

Tanberg sier at SiO forholder seg til Velferdstinget sine vedtak i sitt arbeid med å realisere prosjektet.

– SO23 er vedtatt av studentene selv gjennom Velferdstinget. Vi forholder oss til hva studentene mener, sier han.

Prosesser som dette tar lang tid og det må vi forholde oss til.

Eilif Tanberg, Styreleder i SiO

– Det er ikke riktig for meg å kommentere planen videre per nå. Vi avventer svar fra kommunen og må ta det derfra.

Skowron mener SO23 står i fare for å bli vraket.

– Bygget ble kjøpt i 2021, og det blir for dyrt å holde det med mindre vi får midlene vi trenger for å realisere prosjektet om studenthus, sier hun og legger til:

– Hvis vi ikke får nok penger, blir det ikke noe av.

Økende misnøye

Ronja Haugstad Larsen er Head of External Affairs i BISO Oslo. Hun forteller om BI sitt forhold til SO23.

– Studenthuset har vært en stor

prøve igjen og igjen, sier Larsen.

Hun forteller også om velferdstinget i våres, der det ble vedtatt et redusert studenthus.

– Etter at SiOs hovedstyre orienterte om den økonomiske situasjonen vedrørende SO23, kom representanter fra andre institusjoner opp til oss og så at vi kanskje hadde rett i at studenthuset ikke kan realiseres.

Mener SiO bør selge

Styreleder Tanberg påpeker at prosjekter som dette tar lang tid, og krever samarbeid.

– Det er viktig at vi har en god og ryddig prosess der SiO, Velferdstinget og kommunen jobber tett sammen. Slike prosesser som

– Taper mer og mer

Larsen mener at det at SiO holder på Studenthuset, går på bekostning av studentene.

– SiO mener at å selge bygget vil være et økonomisk tap, men dette tapet må de ta. Det tar bare mer og mer av studenters penger, og vi taper mer og mer uten noe fremgang.

Til denne kritikken har Tanberg følgende å si.

– Vårt arbeid på dette prosjektet går ikke utover driften til SiO selvstendig eller vår evne til å tilby studentvelferd.

universitas@universitas.no

BLENDAKVIT: Studentane kan kanskje ikkje lenger vise fram sine kvite tenner når tannlegehjelpa blir dyrare.

Kuttar 37 millionar kroner i tannlegehjelp

Byrådet kuttar i unge vaksnes tilbod til private tannlegar. Saliba Andreas Korkunc (H) seier dei vil prioritere andre grupper, blant anna dei med tannlegeskrek.

Oslo-budsjett

Tekst Nils Jakob Bakke Nydal
Foto Olha Korop og Stine Moldfjell

Eit høgt sukk kjem det frå studentane Olav Sæverås og Marcus Moe då dei fekk nyheita at dei ikkje lenger har tilgang til billeg tannlege.

– I vår var vi begge til tannlegen og fekk sjekk. Det kosta oss under 200 kroner. For oss var det som eit kjempetilbod, fortel studentane, som begge studerar kul-

å reise til Drammen for tannlegetime, seier Moe og ler.

– Eit lovbrøt

– Dette er eit brøt på unges lovfesta rett til billeg Tannhelse, seier gruppeleiar for Oslo SVs bystyregruppe, Sunniva Holmås Eidsvoll.

Eidsvoll fortel at fleire tannlegetimar, som ikkje blir ansett som såkalla nødvendig tannbehandling, blir etter 25. september ikkje lenger billegare. Dermed må ein no betale fullpris, sjølv om ein be-

det er billegare, svarar Eidsvoll og seier vidare:

– Når tannlegesjekkane no har vorte avlyste, så har ein mista moglegheita til å avdekkje kva som er behov for nødvendig tannhelse. Høgre er ideologisk imot rimeleg tannhelseteneste.

Prioritering som smertar minst

Helsebyråd Saliba Andreas Korkunc (H) er kritisk til prioriteringa som SV tidlegare hadde kjempa fram.

– Det er ikkje riktig at 21-24 åringar har lovfesta rett til billeg tannhelse. 21-24 åringar har etter tannhelsetenestelova rett på nødvendig tannbehandling, og det skal dei få framover i Oslo. Det vi fjernar er hurtigsporet for 21-24 åringar hjå private tannlegar, som vart innført av det raudgrønne byrådet. Dei fekk med dette tilbodet tannbehandling heilt uavhengig av behov, så å si på dagen, skriv Korkunc til Universitas.

No er det totalt sett billegare å reise til Drammen for tannlegetime

Marcus Moe, Student

tur og kommunikasjon ved UiO. Olav Sæverås vart djupt skuffa då han såg at det no vil koste han omkring 1000 kroner for ein ny sjekk.

– Eg ville nytte meg av tilbodet ein gong til i år, før eg blir for gammal til det. Men at no vart endra var sleipt å høyre, seier Sæverås. Det er lovfesta at 21-24-åringar har rett til tannhelsehjelp i den offentlege tannhelsetenesta med 75 prosent rabatt. Oslo-budsjettet for neste år vart nyleg presentert og eit av tiltaka er kutt i tannlegestøtta til unge vaksne i alderen 21 til 24 år. Studentane seier seg samde om at tennene ligg på lik linje med alt anna på kroppen, og meiner tiltaket burde bli reversert.

– No er det totalt sett billegare

stilte før vedtaket kom.

– Dette er heilt uakseptabelt, seier Eidsvoll og legg til at regelmessige sjekkar hjå tannlegen er nødvendig tannbehandling, og ein har rett på å kunne sjekke om noko er galt med tennene.

Byrådet sparar 37 millionar kroner på å fjerne det subsidierte tilbodet dei har hjå private tannlegar.

Til VG kallar helsebyråd Saliba Andreas Korkunc (H) tannhelse-tilbodet for luksuriøst. Eidsvoll svarar med å seie at det er arrogant å påstå.

– Dette kuttet rammar dei som treng det mest hardast. Folk trekkjer heller tenner framfor å gjere nødvendig behandling, fordi

Folk trekkjer heller tenner framfor å gjere nødvendigbehandling, fordi det er billegare

Sunniva Holmås Eidsvoll, (SV)

Han legg til at dette skjedde medan fleire born og ungdom ikkje fekk innkalling til time når dei skulle. Per august gjeld dette 13 000 born og ungdom.

– Då må vi ta vanskelege prioriteringar, og dette er ein av dei, legg Korkunc til.

NØDVENDIG BEHANDLING: Sunniva Holmås Eidsvoll (SV) seier at dette kuttet rammar dei som treng det mest hardast

– Dette meiner vi er heilt feil prioritering. Grunnen til at vi har kuttet i tilbodet er blant anna at regjeringspartiene, med støtte frå SV, har endra inntektssystemet som gjer at Oslo kommune misser over ein halv milliard i året, og fordi det forrige byrådet budsjetterte med driftsunderskot.

Vil prioritere dei med tannlegeskrek

– Kvifor kallar du tannhelsetilbodet eit luksuriøst tilbod?

– Eg meiner at det er hårreisande at Oslo kommune har tatt rakinga for tannlegetimar hjå private tannlegar. Det er inga tvil om at mange 21-24 åringar i Oslo har fått eit tilbod som går langt utover det dei ifølge loven eigentleg har krav på, svarar Korkunc.

Helsebyråden meiner SVs prioriteringar er heilt feil. Han skriv at at dei ynskjer å prioritere å få ned køane til tannlege for born og ungdom under 18 år.

– Også eldre, rusavhengige og personer med sterk tannlegeskrek er prioriterte grupper innanfor tannbehandling, legg Korkunc til slutt.

FOR DYRT: Hedda Amalie Sandvik, bachelorstudent i dansekunst på Høyskolen Kristiania, reagerte på høyskolens ordning.

Protester mot billettbetaling

Bachelorstudenter ved Høyskolen Kristiania ble bedt om å betale i underkant av 400 kroner for en forestilling som en del av obligatorisk pensum. – Burde være andre alternativer, mener studentleder.

Studieavgift

Tekst Iliad Rostami og Ingrid Borevik
Foto Sara Aarøen Lien

Da Hedda Amalie Sandvik (23) og hennes medstudenter fikk beskjed om at de selv måtte betale for en obligatorisk forestilling ved Høyskolen Kristiania, satte flere foten ned.

Sandvik, som studerer bachelor i dansekunst med spesialisering i jazzdans, ble i september informert om at danseforestillingen «Ooze» i Bærum Kulturhus var en obligatorisk del av undervisningen. Etter forestillingen skulle de

delta i en workshop i samarbeid med produksjonen i Høyskolen Kristianas lokaler.

Billettene kostet 235 kroner, og studentene måtte også dekke reisen til Bærum selv. Sandvik har regnet ut at de måtte bruke 380 kroner totalt for det skolen mente var obligatorisk undervisning.

Ifølge Sandvik betaler de rundt 60 000 kroner i studieavgift. Hun og flere av medstudentene reagerte på at de måtte betale for en obligatorisk forestilling, til tross for den høye studieavgiften, og bestemte seg derfor for å ikke betale for billettene via Vipps. For dem handler det om en prinsipsak.

– Studiet er kjempebra, og det er et fantastisk godt læringsmiljø her, men det koster, og derfor har man ikke så mye ekstra å rutte

Jeg skulle ønske at det fantes gode alternativer for de som eventuelt ikke kan ta seg råd

med. Det hadde vært mye bedre med billigere eller gratis alternativer, forklarer Sandvik.

Skolen snudde

Etter at studentene uttrykte sin misnøye, snudde skolen. Sandvik og hennes medstudenter fikk beskjed om at forestillingen ikke lenger var obligatorisk.

– Det er bra at det ble en frivillig forestilling, men skolen burde uansett ha dekket billettene for oss, sier Sandvik.

– Dette ble informert om ved studiestart, sier Rothmund som anser det som viktig for studentenes forberedelse til arbeidslivet.

–Hvorfor valgte skolen å snu i dette tilfellet?

– På et av møtene med de studenttillitsvalgte ble det tatt opp at studentene synes det var for dyrt med denne forestillingen. Etter dialog endte vi opp med å gjøre dette frivillig, svarer Rothmund.

Rothmund forteller også at skolen ikke har en ordning for å kjøpe billetter til studentene på dette eller andre lignende programmer på Høyskolen Kristiania.

Ikke det samme

Leder i Studentunionen Kristiania, Eva Franko Aas, sier til Universitas at hun forstår at et så praktisk studie har lyst til å supplere klassisk pensumlitteratur med mer praktiske læringsmetoder.

– Det mener jeg også er en stor fordel, og jeg håper at man ikke slutter med det, sier Aas. Hun mener likevel ikke at de er likeverdige av hensyn til studenters økonomi.

– Jeg skulle ønske at det fantes gode alternativer for de som eventuelt ikke kan ta seg råd til slike forestillinger. På samme måte som at man alternativt kan låne vanlige pensumbøker gratis på biblioteket, sier Aas.

Eva Franko Aas, leder Studentunionen Kristiania

Studieprogramleder på Bachelor i dansekunst, Irene Velten Rothmund, svarer til Universitas at høyskolen setter opp to til fire forestillinger hvert semester som obligatorisk pensum.

Skolen burde uansett ha dekket billettene

Hedda Amalie Sandvik, student

Ifølge Rothmund er disse forestillingene pensum på lik linje som bøker, noe det er vanlig at studenter må betale for selv.

universitas@universitas.no

– Arbeidet er komplekst

UiO skal nå arbeide med å sikre at deres leverandører ivaretar internasjonal humanitærrett, menneskerettigheter og folkeretten i konfliktområder. Hvordan det skal skje i praksis, er foreløpig uklart.

Innkjøpsavtaler

Tekst Herman Osnes Opdal
Foto Stine Hovland Moldfjell

For tre uker siden vedtok UiOs styre strengere etiske rammer for anskaffelsesstrategien. Det innebærer at de fremover skal ha strengere krav til at leverandører de kjøper varer og tjenester fra ivaretar humanitærretten, menneskerettigheter og folkeretten i konfliktområder.

I lys av de nye retningslinjene skal flere av UiOs innkjøpsavtaler gjennomgås. Spesielt avtalen UiO har med IT-giganten Hewlett-Packard (HP) har skapt debatt.

– Tydeligere linje

Oskar August Bonafede Heggernes og Nora Marie Hager er universitetsstyrets studentrepresentanter.

– Synes dere at UiO bør ta et tydeligere standpunkt?

svarlig for arbeidet søsterselskapet foretar i Israel.

Samtidig sier Heggernes at UiO må gjøre grundig arbeid for å sikre at man kutter bånd til selskaper som man vet at bidrar til brudd på menneskerettigheter.

Omfattende avtaler

Innkjøp av utstyr fra HP er et eksempel på en avtale som UiO har blitt bedt om å se nærmere på. HP har lenge blitt anklaget for å støtte det israelske militæret IDF med både programvare og teknisk utstyr. I 2021 kom HP ut med en pressemelding hvor de avviste anklagene.

Universitas har lagt fram anklagene på e-post til HP, men har ikke fått svar.

I innkjøpsavtaler som Universitas har fått innsyn i ser man at universitetet ikke driver direkte handel med HP. PC-er, mobiler og skrivere fra HP kjøpes inn via rammeavtaler fra to norske sel-

Det kan ligge en verdi i at UiO som institusjon har en enda tydeligere linje når det gjelder krigen på Gaza

Nora Marie Hager, studentrepresentant i UiOs styre

Her har de to representantene en noe ulik oppfatning. Hager mener at styret kunne vært enda mer eksplisitt.

– Jeg tror det kan ligge en verdi i at UiO som institusjon har en enda tydeligere linje når det gjelder krigen på Gaza, sier Hager.

Heggernes mener på generell basis at UiO kunne tatt et tydeligere standpunkt, men at det etiske regelverket må ha langvarig effekt, uavhengig av spesifikke konflikter.

Når det gjelder avtalen UiO har med HP sier Heggernes at han syns det er komplisert å ansvarliggjøre selskaper som bidrar til menneskerettighetsbrudd.

– Det er komplekst å arbeide med dette, da det også er juridiske retningslinjer man må følge, sier han.

Heggernes trekker fram saken med vaktelskapet G4S fra 2013. Her avviste UiO tilbudet i anbudsrunder fordi vaktelskapet har virksomhet på okkupert område på Vestbredden, ifølge Forskning.no.

G4S klagde UiO inn til Klagenemda for offentlige anskaffelser (KOFA). Selskapet fikk medhold. Et av hovedargumentene var at G4S i Norge ikke kan holdes an-

skap: Advania og Dustin.

– Vi kan ikke fryse disse avtalene uten videre, da det er omfattende avtaler, sier avdelingsdirektør ved avdeling for økonomi- og virksomhetsstyring ved UiO Ellen Johanne Caesar.

Caesar har vært ansvarlig for å utarbeide den nye anskaffelsesstrategien.

– Selskapene er underlagt norske åpenhetslover, fortsetter Caesar.

Hun sier at de nok kommer til å be om ytterligere dokumentasjon fra disse selskapene om at de etiske retningslinjene etterleves.

Strengere krav til selskaper

Ellen Johanne Caesar forklarer at de nye strategiene innebærer en innskjerping og oppfølging med det som gjelder sosialt ansvar.

– Hva vil dette si i praksis?

– For det første handler det om at de nye reglene ligger i bunn når vi utlyser anbud. Leverandører må da redegjøre for hvordan de etterlever dem, sier hun.

Videre forteller Caesar at de opplever at leverandører som ikke etterlever universitetets regler heller ikke kommer med anbud.

– I høyrisikobrancher vil det være høyere sannsynlighet for

FOR OMFATTENDE: Ellen Johanne Caesar sier at avtalen med HP ikke kan fryses uten videre.

brudd på menneskerettighetene, og her vil vi stille enda strengere krav til selskapene, sier hun.

– Det florerer med lister

Universitetet tar utgangspunkt i FN's database over selskaper som opererer i israelske bosetninger, samt direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) sin høyrisikoliste.

På forrige styremøte argumenterte en av styremedlemmene for

at disse listene og oversiktene ikke er uttømmende nok.

– Disse listene oppdateres hyppigere enn før. DFØ sin er for eksempel helt fersk, sier Caesar.

– Hvordan kan dere sikre at UiO etterlever de nye reglene hvis listene dere tar utgangspunkt i ikke gir en fullstendig oversikt?

– Det florerer med lister. UiO gjør en risikobasert tilnærming, og tar utgangspunkt i loven om offentlige anskaffelser sier om retten

til å avvise en leverandør, sier hun. Loven om offentlige anskaffelser sier at man må gjøre en objektiv likebehandling av selskaper. De etiske retningslinjene ligger alltid til grunn, så gjør UiO en ekstra vurdering der de tenker at det er økt risiko for brudd på disse, avslutter Caesar.

FØRE-VAR: Ifølge SiO Athletica gjennomføres dopingtestene blant annet for at medlemmene kan nå ut til SiO om de trenger hjelp med misbruk.

Dopingjakt på SiO Athletica

SiO Athletica fører en antidopingskampanje som inkluderer dopingtesting av medlemmer på treningssentrene deres. Studenter er usikre på om det bør være SiO sin oppgave.

Dopus Athletica

Tekst Agnes Felicia Sandmo Brenna
Foto Sara Aarøen Lien

19. september gjennomførte SiO Athletica en dopingkontroll av åtte personer, som en del av samarbeidet deres med Rent Senter-programmet til Antidoping Norge. Dopingkontrollen var den første SiO har gjennomført på flere år.

Leder for SiO Athletica Petter Kleven sier at den nylige testingen kun var rutinemessig. Målet med dopingkontroll er ifølge Kleven at medlemmene skal vite at SiO arbeider mot doping, samtidig som de kan nå ut til SiO om de trenger hjelp med misbruk.

– Hva er konsekvensene om noen tester positivt eller ikke lar seg teste?

– Når du skriver under på medlemskontrakten til SiO Athletica, sier du deg villig til å gjennomføre en dopingtest. Hvis du da enten tester positivt eller nekter å ta del i kontrollen, kan det føre til utestengelse.

Manglende dopingtall

Leder for Rent senter-programmet Kristoffer Lie Loftheim fortel-

ler at det er vanskelig å fastslå hvor utbredt doping er blant studentene. Antidoping Norge har utført en studie blant ungdomsskole- og videregåendelever basert på tall fra Ungdata-undersøkelsen. Studien viste en generell liberalisering av holdningene til doping de siste årene. De faktiske brukstallene holder seg likevel tilsynelatende stabile på rundt 2,2 prosent. Undersøkelsen er derimot mangelfull dersom man skal se på

dopingsutbredelsen blant studenter, ettersom den gjennomsnittlige debutalderen for doping er i tidlig 20-årene.

Psykologistudentene Øystein Grønli og Lars Gustav Hoff trener mye på SiO Athletica, og har ikke inntrykk av at det foregår mye doping i treningsmiljøet der.

– Det er selvfølgelig vanskelig

å vite, men jeg tviler på at det er noe særlig av det på Athletica. Om folk er gira på å ta steroider drar de nok heller dra andre steder, ler Hoff.

– Folks privatsak

Loftheim, leder for Rent senter-programmet, hevder at dopingkontroll er et viktig tiltak for å bekjempe doping på treningssentrene. Han anerkjenner at enkelte kan oppleve dopingtesting som ubehagelig, men sier at tilbakemeldingene stort sett har vært positive.

– Dopingkontroll fremmer en trygg og helsemessig treningsopplevelse for alle. Vår opplevelse er at de fleste som blir dopingtestet er enige i dette.

Hvis du tester positivt eller nekter å ta del i kontrollen, kan det føre til utestengelse

Petter Kleven, Leder for SiO Athletica

Ved en dopingkontroll testes det også for sentralstimulerende stoffer. Dette inkluderer stoffer som ofte brukes som rusmidler, sånn som kokain. Loftheim forteller at man kan få utslag på en dopingtest for disse også.

Athletica-medlemmene Hoff og Grønli er enige om at de godt kunne tatt en dopingtest, men at

de kan se for seg at andre synes det er ubehagelig.

– Det er noe invaderende over det. Så lenge SiO skriver om det i kontrakten, kan de vel gjøre litt som de vil. 95 prosent leser nok ikke kontrakten ordentlig. Jeg tipper det kan komme litt som et sjokk på folk at de har lov til å drive med doptesting, sier Grønli.

– Hva synes dere om at man kan risikere å miste medlemskapet sitt på SiO Athletica om man nekter å gjennomføre en dopingtest?

– Vi har ikke opplevd noe snakk om doping på SiO Athletica engang. Å kreve at medlemmer tar en dopingtest for å ikke bli kastet ut, høres ganske sykt ut, mener Grønli.

– Så lenge det ikke går utover meg eller andre på senteret, er det folks privatsak om de doper seg. Jeg vet ikke om jeg synes det skal være SiO sin oppgave å legge seg opp i det uansett, skyter Hoff inn.

Unge spesielt utsatt

Selv om Hoff og Grønli ikke oppfatter doping som et problem på SiO Athletica, er guttene enige om at det er et utbredt problem i samfunnet for øvrig.

– Det er i alle tilfelle bra at SiO tar dopingproblematikk på alvor, påpeker Hoff.

De mener videre at det har dannet seg en åpenhetskultur på sosiale medier rundt doping. Selv om det kan være positivt, kan det også føre til en uønsket normalisering, tror de. Loftheim, leder for Rent senter-programmet, er enig i

at sosiale medier kan ha negative konsekvenser for unges holdninger til doping.

– Unge får ofte feilaktige forventninger om hva en kan oppnå gjennom et treningsforløp. Det er også store risikoer ved doping som ikke blir kommunisert tyde-

Det er noe invaderende over det

Øystein Grønli, Treningsentusiast på SiO Athletica

lig nok på sosiale medier.

Loftheim sier videre at det er positivt at problemer knyttet til kropp og sosiale medier har fått mer fokus de siste årene enn tidligere. Likevel mener han at søkelyset i stor grad har vært rettet mot jenter og håper at det også vil rettes mer mot unge gutter fremover.

– Når det kommer til bruk av dopingmidler er det de som er spesielt utsatt. Derfor er det ekstra viktig for oss at treningssentre med unge medlemmer som SiO Athletica, er med på å vise et tydelig standpunkt mot doping, sier Loftheim.

Trenger du hjelp?

Dopingkontakten, 800 50 200

universitas@universitas.no

Stanken som setter seg

Beboerne ved de ulike studentboligene mener at SiO ikke tar dem på alvor når de klager på røyklukt i hyblene. SiO oppfordrer beboerne til å ta saken i egne hender.

Røyklukt

Tekst Andreas Henriksen
Foto Olha Korop

Tross røykeforbud i SiOs studentboliger plages flere studenter av røyklukt i hybelen sin. Etter to år på Blindern studenthus merket psykologistudenten Lars Gynnild Berg (22) i våres en mystisk røyklukt fra ventilasjonen.

– Det er mer intenst i perioder. Det har vært episoder der det kjennes ut som noen sittet og røyket inne i leiligheten. Etter hvert satt det seg i håndklær og sengen, forteller han.

Berg våknet flere ganger om nettene av den tette røyklukten i leiligheten hans.

– Det har gått utover nattesøvn min. I tillegg har jeg kjent at det kan være ubehagelig i leiligheten når det er dårlig luft. Dette har også gått utover humøret mitt.

Berg mistenker at noen i sam-

SiO har sagt at jeg må fikse dette selv

Lars Gynnild Berg, psykologistudent

me blokk røyker i leiligheten sin, men understreker at det kun er en mistanke. Til tross for en dialog med SiO siden april, har ingen kommet for å inspisere leiligheten hans.

– Vaktmesteren har ikke en-

gang vært innom, sier Berg fortvilet.

Bekymret for helse

Ifølge Berg ble han fortalt at han ikke kan få gjort noe før han selv finner ut av årsaken til lukten. Dette reagerer han på.

– Jeg har ingen anelse hvordan ventilasjonssystemet i denne blokken fungerer. Så at jeg skal finne ut av dette er egentlig en umulig oppgave for meg, sier han.

I ettertid har et firma sjekket ventilasjonen, og etter det har røyklukten blitt mildere og mer sporadisk.

– Det viste seg at det var en feil med ventilasjonsanlegget i bygget, forklarer Berg.

– Er du bekymret for at dette kan være helseskadelig?

– Det er noe alle burde være bekymret for. Man har jo rett til å leve i et sunt inneløst klima, svarer Berg.

– Det at det har vart såpass lenge, og at SiO ikke vet hva det skyldes, tenker jeg er det mest oppsiktsvekkende, avslutter Berg.

Har blitt bedre

Pedagogikkstudenten Mathilde Zobu (26) flyttet til Blindern studenthus for en måned siden. I den korte perioden hun har bodd her har hun også merket røyklukt fra ventilasjonen, men forteller at det har forbedret seg.

– Jeg tror folk har forstått at det ikke var greit å røyke, sier hun nå.

Men det betyr ikke at husordensreglene blir fulgt. Zobu forteller at hun ofte ser studenter som røyker på takterrassen. Hun kan ikke lukte røyken, men tror

OPPGITT: Lars Gynnild Berg er skuffet over SiOs besvarelse på klagen.

studentene som bor nærmere takterrassen merker dette mer.

To år med røyklukt

Det er ikke første gang Zobu har hatt problemer med røyklukt i hybelen. Før Zobu flyttet til Blinde-

røyklukten fra ventilasjonen, sier hun.

Zobu opplevde det var lite hjelp å få. Hun fikk beskjed om å ta det med vedkommende som røykte cannabis i leiligheten.

– Jeg ønsker ikke å banke på

at de har mottatt henvendelser om røyklukt og hasjlukt i en e-post til Universitas. De har sendt ut en e-post til beboerne der de minner om husordensreglene.

Videre skriver hun: «Vi oppfordrer også beboerne til å snakke med naboen hvis man vet hvem det er som røyker. Hvis situasjonen ikke bedrer seg, anbefaler vi beboerne å ta kontakt med oss slik at vi får fulgt opp de det gjelder. I tilfeller hvor man ikke er sikker på hvor røykingen kommer fra, sender vi ut en generell påminnelse til alle beboerne om husordensreglene.»

SiO oppfordrer beboerne til å kontakte vaktmesteren dersom det kommer unaturlig mye lukt fra ventilasjonen.

universitas@universitas.no

Jeg ønsker ikke å banke på døra til en som røyker hasj

Mathilde Zobu, pedagogikkstudent

ren studenthus bodde hun på Tullinløkka studenthus. Der slet hun med røyk- og hasjlukt i hybelen i to år.

– Det var en tung hasjlukt, og det var veldig ukomfortabelt og ubehagelig. Den hasjluften kom også inn i leiligheten, i tillegg til

døra til en som røyker hasj. Man vet ikke hvordan de skal reagere, og det er veldig ubehagelig, sier hun.

Sender ut en e-post

Konstituert boligdirektør i SiO Elin Øvstebø Birketvedt bekrefter

ODØR I DØR: På Blindern studenthus kan studenter rapportere om en plagsom røykestank.

ASTMA: Mathilde Zobu tror studenter med sykdommer som astma blir hardest rammet av dårlig ventilering.

Radio Nova kuttet i støtte

FRUSTRERT: Daglig leder Odd Thomassen og ansvarlig redaktør Sigrid Johanne Slagstad i Radio Nova er opprørte over kutt i støtte.

Velferdstinget vedtok denne uken å kutte Radio Novas midler med 230 000 kroner. Daglig leder erklærer krise for studentradioen.

Studentradio

Tekst Axel Rønning Nyborg og Ask Laugerud
Foto Stine Hovland Moldfjell

– Hvor skal velferdstinget ha debattene sine hvis Radio Nova ikke kan holde panelsamtaler lenger? Hvor skal velferdstinget drive valgkamp når de ikke kan bli intervjuet av Radio Nova lenger? Det er jo konsekvensene i det ytterste, hvis vi må legge ned organisasjonen vår.

Dette sier Odd Thomassen, som er daglig leder i Oslo-studentenes radiokanal, Radio Nova, som er en av Norges største lokalradioer.

21 millioner kroner skulle fordeles til studentforeninger og organisasjoner i Oslo på mandag 7.

Må vi gå ned i stillinger? Må vi si opp folk? Det vet vi ikke enda

Odd Thomassen,
daglig leder Radio Nova

oktober, da Velferdstinget i Oslo og Akershus holdt tildelingsmøte.

Opprinnelig hadde budsjettkomiteen ved Velferdstinget innstilt å tildele studentradioen summen de hadde søkt på, nemlig 2,3 millioner. Under møtet kom det imidlertid innvendinger til budsjettkomiteens opprinnelige forslag, og det ble vedtatt å kutte 230 000 kroner fra Radio Nova til fordel for Kulturstyret. Kulturstyret i Velferdstinget fordeler mellom 2,7 og 3,8 millioner hvert år til studentforeninger. Midlene som fordeles kommer fra semesteravgiften.

– Jeg tenker at i en verden med fake news der pressen er under angrep hele tiden, er det utrolig at signalet studentrepresentantene i Oslo sender er at de vil gi mindre midler til mediene, sier Thomassen.

Må kanskje avlyse festival

Ifølge Thomassen er de nødt til å finne ut hvilke konkrete tiltak de må gjøre for å kunne overleve med kuttet.

– Må vi gå ned i stillinger? Må vi si opp folk? Det vet vi ikke enda, det må vi finne ut av til uka, sier han og legger til:

– Velferdstinget har jo oppfordret til at studentmediene skal ha reklame, så det er kanskje noe vi må gjøre. Så får vi se om studentene i Oslo synes det er spennende å høre reklame på radioen.

Oliwia Skowron er leder for Velferdstinget og forstår Thomassens skuffelse.

– Det kan jo selvfølgelig være kjipt når innstillingen til budsjettkomiteen ikke blir fulgt, sier hun og understreker samtidig at vedtaket må respekteres.

– Det er velferdstinget som bestemmer. De har funnet ut at de vil gi pengene til noen andre og

det må vi bare forholde oss til, sier Skowron.

Mener kuttene er urimelige

Sigrud Johanne Slagstad er ansvarlig redaktør i Radio Nova. Hun legger til at kuttene vil kunne få konsekvenser for andre arrangementer.

– Vi skal arrangere en velledighetsaksjon, som skal hete Nova Uten Grenser, der vi skal sende 36 timer radio for å samle inn penger til leger uten grenser. Dette er noe vi skal gjøre helt gratis, men som vi kommer til å trenge penger til i et budsjett.

Thomassen legger til at han er inneforstått med at det alltid vil være en taper på disse tildelingsmøtene.

– Jeg forstår at Radio Nova ikke har fått kutt på et par år. Men igjen, vi har også søkt omtrent den samme summen de siste årene. Vi legger oss ikke høyt, vi sikter jo ikke på et nytt prosjekt. Det kuttet rett og slett av driften vår, sier han.

– Kommer det til å bli kutt i sendingene?

– Det håper vi ikke. Vår høyeste prioritet er at medlemmene våre skal få lage radio, så det kommer til å bli det siste vi kutter. Gjør vi det, har vi ikke studentradio lenger, sier Thomassen.

– Treffer ikke nok

Forslaget for kutt i Radio Novas støtte ble fremmet av Venstrealliansens Sverre Sølvik-Jensen ved UiO. Han fremhever i et intervju med Universitas at studentradioen ikke treffer nok studenter.

– Selv om Radio Nova har stort potensial, så treffer de ikke nok studenter spesifikt i forhold til hvordan kulturstyret, som vi ga pengene til, direkte treffer studenter, sier han.

Han mener også at det manglet dokumentasjon i begrunnelsen for søknadssummen.

– Grunnlaget for kuttet i støtten er at vi ikke har klart å finne tilstrekkelig med data for å støtte opp pengesummen de har fått, sier han.

– Litt skummelt å ikke vite

Også medlemmene i studentradioen er frustrerte og overrasket over kuttet.

– Det er rett og slett litt skummelt å ikke vite om det gode tilbudet Radio Nova har til sine medlemmer, ikke nødvendigvis kommer til å være der i fremtiden.

Det sier Simen Vorhaug Yazdan (21), som er helt fersk i organisasjonen. Han studerer Midtøststudier med arabisk og mener at det er skummelt å satse videre på radio når man ikke har den forutsigbarheten.

Sindre Clasen (25) har vært med i studentradioen i tre år. Han studerer ledelse av kreativ næring ved Handelshøyskolen BI og mener at kuttene skaper usikkerhet for nye medlemmer. Samtidig er han positiv når det gjelder organisasjonens fremtid.

– Radio Nova har vært igjen tynt og tynt flere ganger før. Så jeg er sikker på at Radio Nova fortsetter, bare fordi at jeg vet at folk som er her er såpass lidenskapelige, sier han.

universitas@universitas.no

RADIO-CUT: Oslo-studentes radiokanal vil ha mindre å rutte med.

Tilbudsguiden

ANNONSE

AKTIVITETER

SPILL, LØS OG SPAR!
-20% STUDENTRABATT

5 UNIKE ESCAPE SPILL

KINGDOM OF ESCAPE ROOMS

KLATREPARK

GNEIS LILLEAKER KLATRESENTER

Studentfredager

50% rabatt
for studenter
på drop-in og leie av utstyr
Gyldig til og med 31.10.24

Besøk oss på:
www.gneislilleaker.no
@gneislilleaker

TRENING

MYRENS

STUDENT PÅ MYRENS

Spill squash og tren så mye du vil hos Myrens Treningssenter på Torshov!

Trening i studio, gruppetimer: Fra 499,-
Trening i studio, gruppetimer og squash: Fra 599,-
Drop-in squash: Fra 135,-

Hjertelig velkommen!

For mer info / spørsmål kontakt oss gjerne på post@myrens.no

Myrens Veiksted 24C, 0473 Oslo | T: 22 22 67 67 | myrens.no

KINO

CINEMATEKET

MÅNEDENS FILM
I SAW THE TV GLOW

STEMNINGSFULL OG UFORUTSIGBAR

Norsk Filmstiftutt
www.cinematket.no

FENOMEN STUDIOS PRESENTERER

RIVI HJERTET
EN FILM OM SÖNDRE JUSTAD

PÅ KINO 18. OKTOBER

KULTUR

Victoria
NASJONAL JAZZSCENE
Karl Johansgt. 35

Oslos mest spennende konsertprogram med jazz, improvisasjon og musikk som ikke ligner annet

Studentpriser
Uhørt! med gratis inngang

nasjonaljazzscene.no

DANS

Subdans er Norges fremste og største dansestudio med fokus på Streetdance. Vi er lokalisert på Grünerløkka og har dansekurs for alle typer mennesker i alle aldre. Kursstart i uke 35 og 10% studentrabatt!

Vil du lære å danse?

På Subdans kan du lære streetdancestiler som Hiphop, Breakdance, Dancehall, Vogue, House, Popping, Afro fusion, Locking og Waacking.

WWW.SUBDANS.NO

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET
10 uker for 10 kroner
Deretter 50% studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Da Dagsavisen

Få 50% studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediacconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

LYD- OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

Utleie av:
- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknisk
- Silent Disco

10% Student rabatt

DJ BOOKING NORGE AS
www.djb.no

Allt av artister og underholdere

LIBANESISKE UNIVERSITETER BLIR FLYKTNINGMOTTAK:

– Vi vet ikke når angrepene kommer

Ett år etter 7. oktober regner bombene over Libanon. Universitetene er stengt, og studenter i Libanon går en usikker fremtid i møte.

Libanon

Tekst Sunniva M. Roligheten

Mostafa Amin Diab (24) nøler når han skal fortelle om den nye hverdagen. Han vil ikke vite hvordan det er å leve i en krig, og derfor vil han helst ikke fortelle om det heller.

– Det er bedre om du ikke vet ting om konflikten.

Med to semestre igjen av bachelorgraden i informasjonskunnskap ved Libanon International University (LIU) er han snart ferdig med studiene. Høstsemesteret skulle begynt denne uka, men universitetene i Beirut er fylt av flyktninger.

Intellektuelt sentrum

– Situasjonen har gått fra å være spent og vanskelig til å bli en vanvittig katastrofe, forteller Lars Gule, pensjonert førsteamanuensis ved OsloMet og Midtøsten-forsker.

17. september i år eksploderte tusenvis av personsøkere i Libanon. Det er meldt om 3000 skadde, og nesten 40 døde, deriblant flere barn.

I etterkant av Hamas' angrep på Israel 7. oktober i fjor og Israels invasjon av Gaza, avfyrt Hizbollah en rekke raketter mot Nord-

Om studentene ikke ser noen framtid, er det en type brain-drain Libanon ikke har råd til

Lars Gule, Midtøsten-forsker

Israel. 60-70.000 israelere ble evakuert, mens libanesere i grenseområdene flyktet nordover for å unngå israelske motangrep. Nå, ett år etter at Gaza-krigen startet, har Israel bombet mål over store deler av Libanon, samt gått inn med bakkestyrker. Siden opptrappingen er over 1000 personer drept.

– Israel er ute etter infrastruktur, nettopp det kommunikasjonsnettverket som personsøkerne var en del av. De ville ødelegge og redusere Hizbollahs evne til å organisere angrep mot Israel, tror Gule.

– Hensikten har vært å «ta ut» deler av Hizbollahs lederskap, men effekten er terror.

Libanon er kjent for å ha noen av de frem-

SKUFFET: Student ved LIU i Saida, Noura Arabi, ble stresset av universitetet før. Nå som det er stengt savner hun det.

ste universitetene i Midtøsten, med Beirut som et tidligere intellektuelt sentrum.

– Det betyr at studentene har vært en viktig del av det sosiale og politiske livet i Beirut. Hvordan studentene opplever situasjonen er viktig. Om de ikke ser noen framtid og reiser, er det en type *brain-drain* Libanon ikke har råd til, forklarer Gule

Libanon har hatt en lang periode med politisk og økonomisk ustabilitet. Det hele ble forverret av den voldsomme eksplosjonen i Beirut sentrum i 2020, som drepte over 200 mennesker.

– I fjor begynte noen å se et lys i enden av tunellen, men etter 7. oktober er situasjonen forverret.

Presisjonsangrep

IT-studenten bodde like i nærheten av boligblokkene som ble bombet for å drepe Hizbollah-leder Hassan Nasrallah den 27. september.

– Vi dro hjemmefra den samme dagen som raketten drepte Nasrallah. Det var veldig nær hjemmet vårt i Beirut, så vi måtte flykte, forteller Diab.

Førsteamanuensis Gule beskriver noen av Israels angrep som åpenbare presisjonsangrep:

– I flere anledninger har man klart å ødelegge enkeltetasjer i enkeltblokker. I andre tilfeller, som angrepet som drepte Nasrallah, bruker man bomber på opp til ett tonn, som borer seg ned i bakken. De la seks boligblokker flate på én gang.

Like etter hendelsen meldte libanesiske helsemyndigheter om 27 drepte, men usikkerheten er stor.

– Det kan hende de døde er så ødelagte at det er umulig å telle alle som ble drept i angrepet. Slikt skaper frykt i hele Libanon, fordi folk ikke vet hvor det neste angrepet kommer. I tillegg til de fysiske og økonomiske belastningene får man den psykologiske effekten av Israels krigføring, forteller Gule.

Stengte universiteter

Noura Arabi (19) studerer Business Administration ved LIU i Saida, en halvtime fra Beirut.

– Før krigen likte jeg ikke universitetet fordi det var stressende. Nå blir jeg

deprimert av at det er stengt.

Fordi bombene ikke har falt i nærheten av huset hennes, bor Arabi fremdeles hjemme. Lillebrorens skole er stengt og huser flyktninger fra sør.

Etttersom universitetet er stengt, har Arabi reist rundt til forskjellige skoler med en hjelpeorganisasjon. Der har hun møtt voksne og barn som søker ly fra angrepene.

– Jeg så barn som har fått livene sine snudd på hodet. Noen har mista beina sine, andre har blitt skadd av flammer. Noen barn, veldig unge barn, har mista foreldrene sine.

Dagen før Universitas snakket med Arabi på telefonen, hadde hun ikke reist ut med hjelpeorganisasjonen. Nye angrep fra Israel holdt henne hjemme.

– De begynte å angripe byen vår, så familien min ville ikke at jeg skulle dra ut. Vi vet ikke når angrepene fra Israel kommer, sier Arabi. Hun kjenner på både sorg og skuffelse.

– Det er første gang jeg har sett så mange mennesker, uskyldige mennesker,

Vi bør få leve livene våre, ikke bombes

Noura Arabi (19), student

som lever uverdige liv. De sover på gata selv om det er kaldt. Vi bør få leve livene våre, ikke bombes.

Også IT-studenten Diab opplever at sivile rammes.

– Israel forsøker å treffe Hizbollah, men de treffer også folk som ikke er skyldige. I boligblokkene som bombes, er det mange mennesker som ikke har gjort noe.

Militær avskrekking

– Hovedintensjonen til de israelske angrepene er å øke sikkerheten blant sivilbefolkningen i nord. De vil gjøre det som militært kalles «avskrekking» og markere seg som en militær stormakt i Midtøsten, forteller Hanne Eggen Røislien. Hun

KØ OG KAOS: Mennesker forlater Sør-Libanon.

har skrevet doktorgrad om det israelske militæret (IDF) og er forsker i Forsvaret.

Røislien påpeker at det som støttes av israelere, er å bli kvitt Hizbollah, ikke angrep på den libanesiske sivilbefolkningen.

– Det israelske forsvaret mener at Hamas og Hizbollah bruker sivilbefolkningen som skjold, og utnytter dem i krigføring. Det er heller en forakt for at Hizbollah og Hamas tillater seg å bruke sin egen sivilbefolkning på den måten, utdyper Røislien.

Tirsdag 1. oktober sendte Iran flere missiler inn i Israel. Røislien forteller at for Israel er krigen mot Hamas en regional krig.

– Å knuse Hamas innebærer å gå etter støttespillerne deres, som sørger for å bygge opp Hamas.

Ifølge Gule anser ikke Iran selv angrepene som en opptrapping. For dem handler det om gjengjeldelse.

– Angrepet var en gjengjeldelse for drapet på Nasrallah og Hamas-leder Ismail Haniyeh, som ble drept i Irans hovedstad i sommer.

Frykter voldsspiral

Når et eventuelt svar fra Israel vil komme er usikkert. Dersom de svarer med et større angrep, tror Gule at Iran vil gjengjelde med betydelig rakettangrep.

– Dermed vil Israel trolig øke sine angrep i enda større grad. Det er denne spiralen forskere og politikere frykter, og med god grunn, sier Gule.

Forsvaret-forsker Røislien er bekymret:

– IDF har forberedt seg på en større krigføring. Det er det ingen tvil om. Hvorvidt det kommer til å skje, vet vi ikke.

Gule mener utviklingen også avhenger av det amerikanske valget, og om Netanyahu regjering klarer å samle Israel om krigen. Han er klar på hva han tenker må til for å få varig fred:

– En løsning uten anerkjennelsen av palestinske rettigheter er ingen fredelig løsning, sier Gule.

På tross av opptrappingen blir studentene Universitas har snakket med i Libanon.

– Selv om jeg vil, kan jeg ikke forlate landet på grunn av moren min, forteller IT-studenten Diab. Han frykter likevel at krigen vil bli både større og verre.

Arabi håper Libanon og Israel vil finne en løsning, slik at folk kan få tilbake hverdagen.

– Men om du har mista familien din er det ikke noe vanlig liv etter krigen.

DEBATT

Idé- og debattredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouiseandreassen@gmail.com 948 09 383

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Det stinker av styret

Den 18. september var etiske retningslinjer på dagsorden på Universitetet i Oslo (UiO) sitt styremøte. Det ble blant annet lagt frem en oppdatert strategi for å følge opp at leverandører ikke bryter med menneskerettigheter og folkeretten. Et lite skritt i riktig retning. Dessverre presterer UiO å ta et litt for langt steg tilbake når de mindre enn ett døgn senere åpner dørene opp for hele Norges våpenprodusent Kongsberg Gruppen. Under Karrieredagen på Georg Sverdrups hus kunne studenter

den 19. september la seg lokke av innovasjon og fete lønninger, fra et selskap som for øvrig leverer våpendeler til den amerikanske våpengiganten Lockheed Martin, som igjen leverer våpen til det israelske militæret. Dagen etter styret har vedtatt skjerpede etiske retningslinjer for innkjøp, ønsker de Norges sorte får inn i egne lokaler. Dobbeltmoralen har for alvor lagt seg over universitetsstyret. Det lukter hyklersk, og det lukter vondt.

Troende byråd

Sist uke kunne Studvest melde at Bergens byråd skal stramme kraftig inn på bybudsjettet, noe studentene frykter skal gå ut over dem. Heldigvis tror ikke nye finansbyråd, Jacob Mæhle, at budsjettkutt vil ramme studenter. Guds sendebud kommer med betryggende ord til studentene: «Vi kommer ikke, tror jeg, til å gjøre eksplisitte studentkutt». Samtidig forklarer byråden at noen vil nok merke at diverse kommunale tilbud ikke er tilgjengelig i like stor grad som før. «Heldigvis er jo Bergen en fenomenal stu-

dentby», forteller Mæhle. Ah, men daså. I samme artikkel kritiserer Aps Rune Bakervik byrådet for å fjerne alle tilbudene som gjør Bergen til en god by å bo i. Da svarer Mæhle at «kommunen leverer fantastiske tjenester på mange ting». Det er godt å lese at Bergens studenter kanskje blir tatt hånd om. Men husk at optimisme, og troen på troa, kan ta en langt. Hvert fall ifølge Jacob Mæhle. I mellomtiden er det bare for bergensstudentene å forberede seg på en kald og lang vinter. Vi føler med dem.

Ukas tvitringer:

peder reitbakken @reitbakken

Flotte klimatiltak i statsbudsjettet! Vil gjerne fremheve noen av mine favoritter:

-
-
-

smart og ond @selvmorderen

Vet noen om vi må ha med sekk på skolen i mårra

Dr. Med. Gorgon @GorgonDr

Student på OsloMet møter seg selv i døren. Sample 1 av 7867434562 stk.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Våken i St. Petersburg?

Å være turist i et krigsherjende land byr på opplevelser og indre konflikter av en helt egen art.

Russland**Tekla Solberg,**
bachelorstudent i russisk ved UiO

Som russiskstudent var jeg så klar som man for tiden kan bli for å reise til St. Petersburg, hjertet av Russland. Likevel var det med hjertebank jeg for første gang så det russiske flagget flagre i vinden ved den estiske grensen. Plutselig virket krigen så mye nærmere enn før.

På bussen videre til St. Petersburg viste krigens farger seg med alle verveplakatene langs motorveiene, men til min forundring ble ikke himmelen grå. Fremme i sentrum av St. Petersburg begynte følelsene å sprike, siden byens skjønnhet nesten gjorde vondt. For det virket jo slett ikke som at folk ensat den krigen som har vært deres virkelighet i over to år. Eller har den det?

Riktignok var gater og t-baner dekorert med krigspropaganda. Men de mer velstående russerne i storbyen er vanskeligere å lokke til fronten med penger og patriotisme enn folk i utkanten. Plakaten nedenfor prydes av det nå velkjente slagordet «heltebyen har sine egne helter», en tittel enkelte russiske byer har blitt tildelt for heltmodig innsats under andre verdenskrig. Slik glorifiseres dagens krigføring ved å alludere til beleiringen av Leninograd. Ved å taste 117 får du, i tillegg

LANDSHELT?: Gravmonumentet til tidligere Wagner-sjef, Jevgenij Prigozjin.

til heltetittelen, 250 000 saftige kroner rett inn på konto. Det er mye penger, også i St. Petersburg.

Norge er det siste landet i Norden med generalkonsulat i St. Petersburg etter at Russland la ned både det finske og svenske som svar på Nato-innlemmelsen. Den daværende generalkonsulen forteller oss at han og andre lands diplomater ofte er til stede etter

Mennesker er tilpasningsdyktige, på godt og vondt

tiltaltes ønske under rettsaker i Russland, hvor det er fare for at grunnleggende menneskerettigheter og alminnelige rettsprinsipper, også etter russisk lov, ikke respekteres. Forhåpentligvis legger deres tilstedeværelse noe press på rettsutøvelsen, eller i det minste sender den et signal.

En delegasjon med europeiske

diplomater fra St. Petersburg og Moskva pleier også å dra til minnestedet Sandarmokh i Karelen ved den årlige markeringen av Den store terroren for å legge blomster ved finske massegraver. Konsulen fortalte at i år ble de stanset av krigsveteraner fra den såkalte spesialoperasjonen som fysisk hindret dem i å legge ned blomster. Til tross for sinte og lite relevante anklager fra veteranene om at diplomatene støtter ukrainske nazister, skal de prøve på nytt igjen neste år.

Videre kunne generalkonsulen tipse oss om et helt annet gravmonument, nemlig den bokstavelig talt falne Prigozjin sitt hvilested. Den tidligere Wagner-lederen som sist sommer rystet russerne etter et mislykket kuppforsøk mot Moskva, omkom som kjent i en høyst mistenkelig flyulykke. Hjelpsomme veiskilt geleidet oss til graven hvor det sto en vakt, og siden han ikke nektet oss å ta bilder, må han ha vært der for å forhindre hærverk eller som ren æresvakt. Den store bronsestatuen av Prigozjin, blomstene og det russiske flagget virket absurd. Det fikk meg til å tenke på historikeren René Girards teori: Helt siden menneskehetens primitive morgen drepes det av og til en utpekt «syndebukk». En som får skylden for at ting har gått skeis i samfunnet. Men siden samfunnskrisen på denne måten tas hånd om og roen gjenopprettes, blir den tidligere forhatte syndebukken opphøyd som en gud – i Prigozjin sitt tilfelle dyrket som en landshelt. For oss hyklersk, men det fenger hos Putin.

Mennesker er tilpasningsdyktige, på godt og vondt. Det fikk jeg selv erfare. Etter bare noen dager i St. Petersburg kunne jeg merke hvordan sjokkeffekten av å se soldater i gatene gradvis avtok. Det undrer meg hvordan russiske myndigheter så lett gir vestlige personer visum, vel vitende om at vi kommer med kritikk for øyet. Men øynene våre ser også skjønnheten i en by som St. Petersburg. Man skal være våken, og for all del ikke la seg blende. *Forfatteren av innlegget reiste på eget initiativ til St. Petersburg i august i år.*

debatt@universitas.no

KRIGSPROPAGANDA MED SLAGORDET: «heltebyen har sine egne helter».

Hva med FPØ-jenta?

Et innspill fra det annet kjønn på Blinderns statsministerskole.

FPØ

Ella L. Spetz, FPØ-jente

Den siste uken har jeg med stor interesse kunnet følge diskusjonen rundt min kjære medstudent, FPØ-gutten. Etersom jeg daglig erfarer ham på nært hold må jeg jo fryde meg over de freidige og trefende skildringene som har vært å lese i de siste utgavene av Universitas. Det er dog med både latter og lettelse at jeg kan slutte at jeg selv ikke faller inn i en slik stereotyp.

Først og fremst er jeg nok ikke like kronisk taletrengt. Som kvinne har jeg antakelig blitt sosialisert til å drøye noe lenger før jeg åpner munnen. Selv i det tjuetførste århundre henger slike utdaterte mekanismer fortsatt igjen. Du har altså patriarkatet å takke for at jeg lar deg slippe til i kollokviediskusjonen. Men frykt ikke, i likestillingens navn jobber jeg iherdig med å bli mer kverulerende. Inntil videre er jeg åpenbart ikke like kjekle

som FPØ-gutten.

Like verbalt pågående under forelesninger er jeg således neppe, og det er heldigvis vanskelig å dra hånden gjennom håret når det er oppsatt i topp

seg Urix på bysykkelen, jeg er folkelig nok til å ta banen. Det hender jeg kaster et blikk over Le Monde eller Nationaltheatrets program, eventuelt går jeg over referatet fra siste styremøte, men det gjør vel alle? Han er pretensios, jeg er bare engasjert. Hvordan i all verden skulle man kunne forveksle oss?

Og hvordan skulle jeg være like virkelighetsfern som ham, jeg har jo ekte erfaring fra arbeidslivet må vite. Det er knapt så jeg rekker å helle

Du har altså patriarkatet å takke for at jeg lar deg slippe til i kollokviediskusjonen

eller hestehale. Og noen snobb er jeg i hvert fall ikke, jeg går jo i vintage for miljøets skyld. Det er da ikke min feil at jeg fant enda en Polo-skjorte på helgens loppemarked?

Dessuten er våre hverdagslige vaner unektelig ulike. FPØ-gutten livnærer seg som regel utelukkende på filterkaffe, mens jeg vet å unne meg en tur innom Kaffebreriet. Han får kanskje med

i meg cappuccinoen mellom deltidsjobben og det frivillige skiftet på U1. Ergo er vi etter alt å dømme vidt forskjellige. Rolighetens festlige framstilling treffer på ingen måte meg. Jeg kan derfor le hjertelig av påtalen mot mitt mannlige motstykke. Til all lykke er jeg selv ikke like lett å karikere.

debatt@universitas.no

Vi har alle et ansvar

Psykisk helse er et politisk problem, men vi har blitt lært opp til å være altfor forsiktige med hva vi spør hverandre om.

Psykisk helse

Julia Leo, journalist i Universitas

I det siste har kommentarer som «jeg får lyst til å drepe meg selv», irritert meg mer enn vanlig. Ikke fordi overdrevne setninger for å lufte hverdagsplager vanligvis er meg til bry. Tvert imot foretrekker jeg når de rundt meg føler at de kan uttrykke seg akkurat som de vil, også for å klage over ting de vet er unødvendig å klage om. Likevel har slike utsagn blitt en be-kreftelse på at folk flest ikke er klar over ansvaret de også har.

I 2023 var det registrert 70 flere selvmord enn i 2022, med et totalt antall på 693 liv tapt. Mørke

tall som burde ligge langt oppe på den politiske dagsordenen, men vi glemmer at vi også har et ansvar for å ta vare på hverandre. Etter å selv ha vært sint over at for lite blir gjort, har jeg tatt meg selv i å være en del av problemet. Jeg har ikke vært plagsom nok med de rundt meg om psyken deres. Jeg har heller ikke forsøkt å fjerne stigmaet rundt psykisk helse og selvmord.

Da jeg som 16-åring ble berørt av selvmord, var jeg ganske igno-

rant når det gjaldt betydningen psykisk helse har blant unge. Under oppveksten var det lite snakk om å lytte til

egne følelser og behov, verken hjemme eller på skolen. Dersom en venninne slet psykisk, var den uskrevne regelen å ikke spørre for mye, respektere at vedkom-

mende hadde det vanskelig og kanskje varsle en lærer. Vi har blitt lært opp til å vise varsomhet og respekt, framgangsmåter som ofte ikke egner seg for å nå frem til de som sliter. Dette er et problem som må rettes mot utdanningssystemet, men vi må også ta tak i det ved å stille oss selv til ansvar.

Vi tenker nok at den som sliter ikke ønsker å være i fokus. Likevel: det må være lov å være litt ekstra til bry. Å gå til psykolog en time i uka, for at venner så ikke spør hvordan det går, vil gi

terapi langt mindre verdi. Det er ikke alltid nok å sende en «går det bra?»-melding til venner her og der. Vi må kunne stille ubehagelige spørsmål og være litt ekstra plagsomme, selv overfor de som ikke står oss nært. Samtidig som man ikke alltid trenger å relatere til den som har det vanskelig. Vi kan faktisk ikke alltid kjenne oss igjen, og det er helt greit. Politikerne skal fortsatt purres og plagges, men i mellomtiden kan du spørre deg selv hvor mye du selv gjør for psykisk helse. Unngår du å si noe fordi personen trolig fore-

trekker å ta det opp selv? Blir du ukomfortabel dersom noen snakker åpent om noen de har mistet? Eller er det kanskje du som må ta motet og be om hjelp?

I dag, 10. oktober, er verdensdagen for psykisk helse. Da vil du nok se beskjeder som denne rundt om på sosiale medier og i aviser. Du må ikke tro at denne dagen er mer spesiell enn andre. Det som faktisk har betydning, er samtalen du åpner opp for hver dag.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

Dette er en eneste stor tallbonanza akkurat nå

Ordfører i Høyanger, Petter Sortland (Ap) om statsbudsjettet, til NRK den 7. september

Det er et budsjett, Sortland..

KULTUR

Kulturredaktør: **Kristin Knutsen**
kristinknutsen123@gmail.com 48 10 42 06

Kjærlighet i kjelleren

Legg vekk fordommene og møt en personlighet. I en mørk kjeller tester single blind kjærlighet.

NIGHT-VISION: Kjelleren er så mørk at de må bruke night-vision briller.

Kjærlighet

Tekst Kajsa Ettrup Lilledalen
Foto Sara Aarøen, Jonas Sandboe

Møt din fremtidige partner i en mørklagt kjeller. Høres det appellerende ut?

I kjelleren på Rabalder bar ved Schous plass, midt på Grünerløkka, rigger fire unge voksne til i et mørkerom. Vinduer, røykvarsler, skilting og lysgliper dekkes med flak av mørkt stoff og gaffateip. Kjelleren skal brukes til å *blind-date*. Bokstavelig talt. I etasjen over fylles baren opp med en gjeng forventningsfulle fremmede. Noen tar seg en øl og sitter ved bordene, andre mingler mens de venter på å bli ført ned i kjelleren der de snart skal bli kjent med kveldens møte.

Det er klart for «dating i mørket».

Det motsatte av Tinderkulturen

Hvem har ikke følt seg fristet til å begi seg ut på Tinder i håp om å møte en fremtidig make? For deretter å kjenne på presset med å presentere seg selv ved hjelp av få

utvalgte bilder? Utseende tar stor plass i digital dating, og skjermen tilbyr et skjulested der man kan oppsøke bekreftelse uten særlig risiko, og avvise uten særlig konfrontasjon.

På Georg Kaffebar i Georg Sverdrups hus på Blindern møter Universitas Vemund Sætrenes-Einbu, student ved Universitetet i Oslo (UiO). Sætrenes-Einbu forteller om et ambisiøst datingprosjekt skapt av Duo, et sosialt konsept med mål om å åpne dører til nye relasjoner, som han er en del av. Han forteller om motivasjonen bak prosjektet «Dating i mørket»:

– Jeg liker tanken på at man kan møte noen uten fokuset på det ytre, som jeg føler blir vektlagt i stor grad i dag. Særlig med tanke på datin-gapper og de sosiale mediene generelt, sier Sætrenes-Einbu.

«Dating i mørket» er et prosjekt med ambisjon om å skape en arena der utseende, kroppsspråk og det fysiske førsteinntrykket ikke lenger er kilder til nervøsitet eller bedømmelse på dating-fronten, forteller han.

En slags live-versjon av serien «Love is blind», der single forelsker og forlover seg uten å se hverandre. Skapt for søkende single der møtet er forhåndsbestemt og fordommer må tilsidesettes: Her er det personligheten som teller.

– Konseptet vårt blir på en måte det motsatte av hvordan dating-verdenen fungerer, at man ikke ser den man møter, forklarer Sætrenes-Einbu.

Lukk øynene og åpne alt det andre

Camilla Janet Jægtvik Sørensen

Kirsten giftekniv

Tross å være et nytt konsept, ble «Dating i mørket» oppdaget av en rekke mennesker. Sætrenes-Einbu forteller at over 100 stykker har sendt inn søknader. Denne kvelden er det 14 heldige som har matchet. Arrangementets tiltrakk single i tidlig 20-årene til nærme-re 60 år. For å delta melder man

seg på og skriver ned litt generell informasjon om seg selv, i tillegg til å ta en personlighetstest. Basert på dette matcher Sætrenes-Einbu de påmeldte med hverandre, i håp om at personlighet er nok til å skape en romantisk relasjon.

På selve eventet kommer de utvalgte i to «puljer», slik at matchene ikke skal møte hverandre. En gruppe kommer klokka seks og blir ført ned i kjelleren. Halv syv kommer neste gruppe, og blir dermed geleidet ned til den ventende daten.

Sætrenes-Einbu presiserer at prosjektet er nytt, og at de utvikles samtidig som det foregår. Tidligere deltagere har gitt positive tilbakemeldinger, og Sætrenes-Einbu har stor tro på potensialet.

– Jeg skulle egentlig ønske at jeg ikke hadde sett alle som har meldt seg på sånn at jeg kunne blitt med selv, sier han leende.

Ikke vær mørkeredd

På en onsdag sent i september er Universitas til stede på «Dating i mørket». I baren spilles det høy musikk, men det er ellers stille og

folketomt. Gjestene består hovedsakelig av de heldige som har fått en match og dermed får være med på arrangementet.

Trelagte vegger, vintage-lamper og røde gardiner brytes opp av sort stoff og gaffateip på ulike lyskilder og high-tech nightvision-briller liggende klare.

Deltagerne ankommer i løpet av noen minutter og mingler mens de venter på at Duo-crewet henter dem. I en av båsene sitter Oscar Magne Hammerlund med en øl i hånda. Håret er gredd bakover og finskjorta er på, til tross for at kveldens date ikke kan se ham.

Hammerlund er en av denne kveldens 14 deltakere som for første gang skal forsøke å møte noens personlighet, uten annet å basere seg på enn personlighet. Motivasjonen hans for å oppsøke «Dating i mørket» stemmer godt overens med prosjektets hensikt: å legge vekk utseendet i en ellers utseen-depreget verden.

– At man ikke ser den andre personen fra starten av er jo helt motsatt fra datingappene. Det er spennende. Jeg

Saken fortsetter»

OPPRIGG: Her skal ingen se noe(n) som helst.

KULTUR

Kulturredaktør: **Kristin Knutsen**
kristinknutsen123@gmail.com 48 10 42 06

bruker ikke datingapper fordi jeg synes at konseptet med å bedømme hverandre basert på bilder og meldingsutvekslinger er overfladisk, sier han og legger til:

– I tillegg har jeg egentlig ingen fine bilder av meg selv. Til tross for at han har datet før og føler seg komfortabel med småsnakk, innrømmer Hammerlund at han er spent. Det er et år siden sist han var på date.

– Jeg trodde ikke jeg kom til å være nervøs, men det er jeg, erkjenner han. Han er usikker på hvor gode matcher man kan lage basert på en personlighetstest, men er åpen for at det kan bli full klaff.

– Kanskje det er min framtidige kone, eller kanskje det blir en skikkelig morsom historie.

Åpen for nye opplevelser

Lene Strøm er også en av deltakerne som har lagt kveldens skjebne i Sætrenes-Einbus hender. Hun har på seg hverdagslige klær og fremstår rolig. Fraværet av nervøsitet kan ha noe med å gjøre at det ikke er første gang hun deltar på nokså utradisjonelle møteplasser. Hun har tidligere deltatt på skeiv speed-dating og synes det er fint med arrangementer som gjør kjærlighetssøken mer spennende. Da reklamen for «Dating i mørket» dukket opp, tenkte hun at dette kunne gi dating-livet morsom variasjon.

– Det er gøy med andre måter å potensielt møte folk på som ikke er Tinder, sier hun spent.

Strøm tror hun blir mer avslappet av at man ikke kan se hverandre. Ellers har hun ingen store forventninger til daten og gleder seg mest til opplevelsen.

– Det blir spennende å se hvordan det er å sitte i mørket uten å se den andre personen.

Både Hammerlund og Strøm ser en stor sannsynlighet for at møteplasser som «Dating i mør-

relasjonene man ellers ville gått glipp av, forteller Hammerlund.

Prøve og feile

«Dating i mørket» har nå blitt holdt noen ganger. Sætrenes-Einbu forsøker å holde kontakt med mange av de tidligere deltakerne for å høre om deres opplevelser, slik at deres respons kan forbedre kommende arrangementer.

En dame på 30 år som gjerne vil holdes anonym, deltok på det aller første «Dating i mørket»-arrangementet. Hun hadde kommet over en annonse på Instagram og funnet konseptet svært innbydende. I en avtalt telefonsamtale med Universitas forteller hun om erfaringen. Det ringer noen ganger før hun svarer. Tross anonymiteten deler hun gladelig sine tanker om prosjektet.

– Jeg synes delen i mørket var behagelig. Det var noe fint med at jeg bare kunne sitte og slappe av og lukke øynene. Det var deilig å slippe å tenke på kroppsspråk og sånn, forteller hun.

Selv om matchen ikke var 100 prosent, er hun glad hun deltok. – Det var en fin opplevelse, og det er spennende å tenke på hvilke ting som fikk meg til å ikke ha interesse. Det var ikke en skuffelse, bare en fin opplevelse, forteller hun.

På eventet blir deltakerne separert etter daten og får muligheten til å velge om de vil se hverandre eller ikke, «Love is blind»-style. Deltakeren vi pratet med på telefon var en av to som valgte å ikke møte daten ansikt til ansikt.

– Det var tydelig for meg at vi ikke hadde kjemi. Jeg kunne gjerne møtt ham, men i den settingen følte jeg at det ville gi feil inntrykk å møte ham i lyset, forteller hun.

Det ødelegger likevel ikke motivasjonen til å dra på lignende arrangementer.

Er gresset alltid grønnere?

Psykolog og sexolog Camilla Janet Jægtvik Sørensen deltok som observatør på det første «Dating i mørket». Hun har observert flere negative tendenser som dagens digitale datingkultur fører med seg.

– Man bruker ikke datingappene på riktig måte, og blir heller vant til at det er mer «bruk og kast». Hjernen vår er ikke skapt til å ha så mange valg. I tillegg bruker mange appene med en søken etter bekreftelse framfor langvarig forhold, forteller hun

Sørensen legger til at hun tror telefonen gjør at vi ikke tør å se på hverandre. Terskelen for å oppsøke mennesker har etter hennes mening blitt høyere med teknologiseringen av hverdagen. Vi er blitt redde for avvisning, tror hun.

– Når man er på bussen, trik-

AMBISJON: Vemund Sætrenes-Einbu er en av «Dating i mørket» sine grunnleggere.

ken, t-banen, med mindre man har tatt seg et glass vin, tør man ikke oppsøke hverandre. Sånn var det ikke før, sier hun. Likevel har hun håp.

Sørensen er fan av serien «Love Is Blind» og ideen om at man kan skape betydningsfulle, varige forhold basert på kjemi fremfor det fysiske. Dette er et av datingprogrammene i verden som har best resultater.

– Jeg har et ordtak som er «lukk øynene og åpne alt det andre», og det synes jeg er så fint, fordi det stemmer! Når man lukker øynene så forsterkes de andre sansene og man opplever verden på en helt annen måte. Man blir også nødt til å legge vekk fordommene, sier hun.

Sørensen ser stort potensial i arrangementer som «Dating i mørket» for studenter som er lei av å date på nett.

– Jeg tror at ungdommer og unge voksne er klare for å prøve noe annet enn appene. Studenter er jo veldig gode på å delta på

eventer, så jeg tror de unge vil gå foran for å delta på sånt, sier hun.

– Har du noen tips til unge som ønsker å begi seg ut i datingverden, men som kanskje ikke tør?

– Øv på å tåle avvisning. Man kan begynne smått med å tørre å

at brukerne kan vise en liten del av sitt ytre selv, velge ut sine beste sider og presentere dem for å bli valgt og bekreftet. Likevel kan det oppstå problemer med å velge når det er så mange valgmuligheter. Å være ung og singel i en digital ver-

Jeg liker tanken på at man kan møte noen uten alt fokuset på det ytre

Vemund Sætrenes-Einbu

ket» kan falle i god jord hos studenter og unge voksne.

– Jeg tror de fleste i dag er åpne for å prøve nye ting, kanskje det er gøy med litt nye opplevelser, sier Strøm.

– Her får du hele personen utenom utseendet, og det kan kanskje hjelpe med å skape de

Single i dag leter etter et tilbehør, ikke en kjæreste

Ane Hagen

se på folk! Tør å få øyenkontakt og lær at det ikke er farlig om noen ikke møter øynene dine. Avvisning er jo det vi er mest redde for, så dette er regel nummer én.

Tilbehør

I Norge er det i dag 1,4 millioner single, ifølge en undersøkelse gjennomført av NRK. En annen undersøkelse, også gjennomført av NRK, viser at 7 av 10 nordmenn bruker eller har brukt datingapper.

– Dette er plattformer skapt for

den kan by på utfordringer som ikke fantes tidligere.

Ane Hagen har studert mellommenneskelige relasjoner skapt via tekniske virkemidler og jobber i dag som profesjonell matchmaker fra Hellas.

– Vi dømmer andre på automatikk og putter andre i bås basert på synlige inntrykk.

I arbeidet sitt forsøker hun å hjelpe andre med å bryte mønstret der man oppsøker relasjoner basert på utseendemessig tiltrek-

SPENNING: Deltakerne blir separert etter daten, og får velge om de vil se hverandre igjen.

ning. Hun forteller at prioriteringene single vektlegger i letingen etter en partner har blitt overfladiske.

– Jeg sier ofte at single i dag leter etter et tilbehør, ikke en kjæreste. Single må lære seg å forelske seg i det som er viktig.

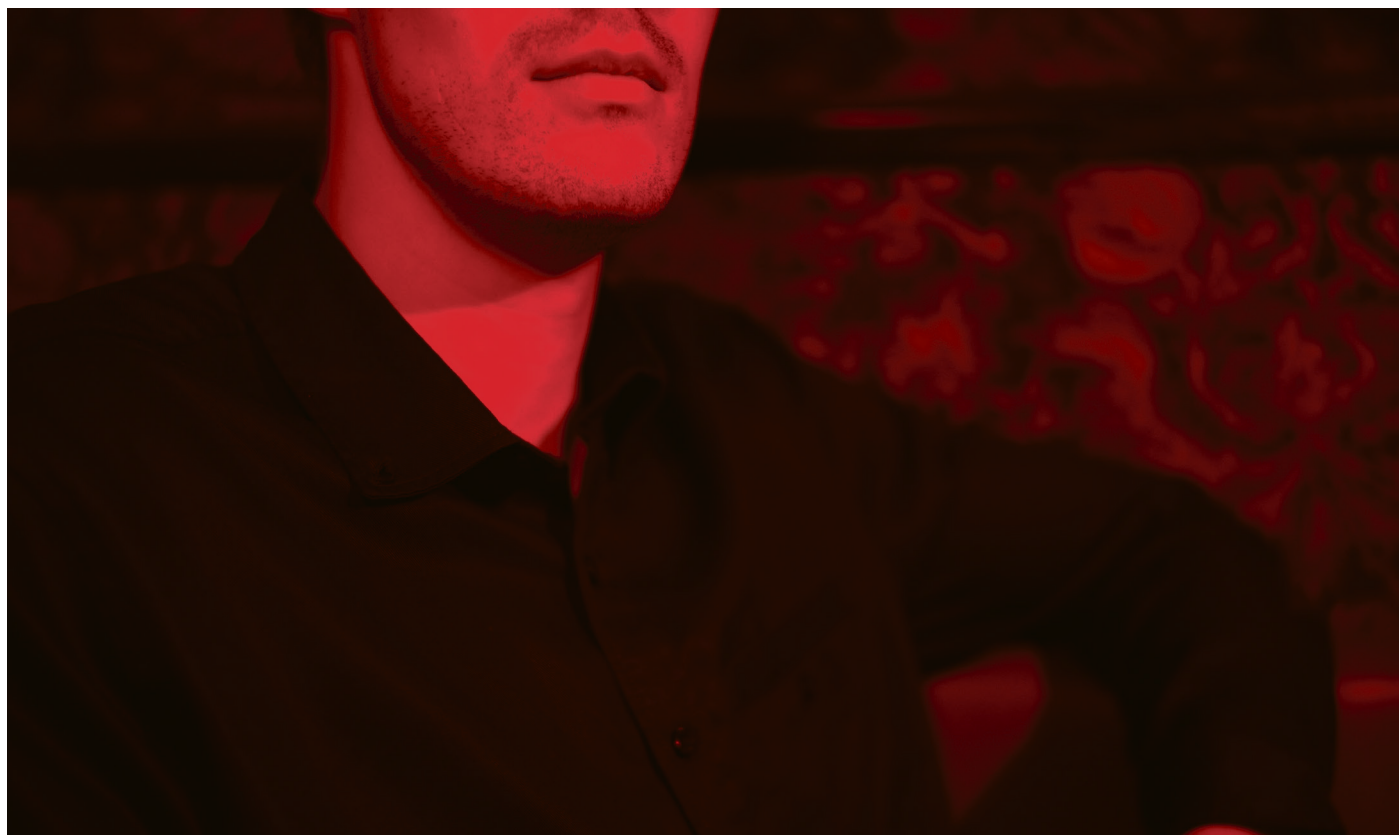
Når hun hjelper single, forteller hun at det ofte tar flere uker å «omprogrammere» deres sveipe-mindset. Datingappene og sosiale medier har, etter hennes mening, endret grunnleggende kriterier for et forhold.

Hagen tror at dette er en av grunnene til at serien «Love is blind» har blitt så populær: Vi får innblikk i hvordan det er når mennesker forelsker seg i personlighet fremfor utseendet.

Gnisten er tent

Med over 100 påmeldte «Dating i mørket» er det tydelig etterspørsel etter nye, betydningsfulle møteplasser. Hammerlund har fortalt Universitas på mail at det var en gnist mellom ham og matchen. De har chattet og avtalt et nytt møte. Kanskje kjærligheten faktisk er blind?

universitas@universitas.no

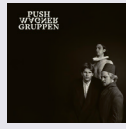
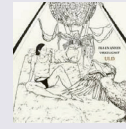
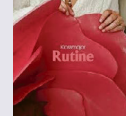
PYNTA: Oscar Magne Hammerlund er klar til date.

Anmelderredaktør: **Oscar Grimstad**
oscar.grimstad@gmail.com 41110890

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Oscar Grimstad, anmelderredaktør

Pushwagnergruppen - Javel
Hva skal Natt og Dag-redaktør Geir Stueland ta seg til etter at avisa (om-sider) la ned forrige uke? Å lage støyete musikk med Pushwagnergruppen er ikke blant det verste han kan gjøre.**Fløi - Danser ikke**
Vi har nevnt dem før, og vi gjør det igjen: Fløi kommer til å bli store.**ULD - Ikke vent på meg**
Jo, så har det kanskje blitt litt mye ULD i monitor i det siste. Men det er jo faktisk ganske fint.**Klossmajor - Rutine**
Ikke utenkelig at denne låta blir en del av radioenes daglige rutine.

Bok:

Nyansert om en fars selvmord

Marie Kinges debutbok viser at også de vanskelige oppvekstene kan romme kjærlighet, humor og varme.*Du lurar ikke meg*Forfatter: Marie Kinge
Forlag: Cappelen Damm
Sjanger: Roman

«Første gangen jeg fant ham død, var på en helt vanlig onsdag». Med denne urovekkende usentimentale åpningen setter Marie Kinge tonen for en debutroman som med sine såre, nyanserte barndomsskildringer fremstår både reflektert og personlig. Med et relativt nøkternt språk maler hun et bilde av en Oslo-oppvekst full av kaniner, solo-is og krabbefisking på hytta – og en far hun plutselig finner utslått på gulvet med morfina susende i systemet.

Faren til Mira jobber som veterinær og har egen klinikk i kjelleren. Han selvmedisinerer mot «vond rygg» og et kanskje enda vondere indre. Når et barn forholder seg til en voksen som ikke evner å ta ansvar for egne følelser, innebærer det ofte at rollene byttes om. Kinge skildrer barn som lærer seg å møte sin fars utbrudd vekselvis med humor og varhet for å takle en turbulent hverdag: «Teo og jeg ser på hverandre og kveler smil, det er flaut at han sier sånn foran oss, han har mistet kontrollen, han driter seg ut, han skulle litt ønske vi ikke var blitt født, men her står vi jo, hva skal vi gjøre med den informasjonen, egentlig».

De distanserte og kompetente handlemtene til Mira i passasjene som beskriver farens utskielser får det i første

omgang til å se ut som at hun takler livsbetingelsene sine godt. Utover i boken viser forfatteren imidlertid at når hun blir ekspert på å håndtere farens følelser, mister hun kontakten med sine egne: «Jeg kjenner hjernen min gjøre det igjen, urverket der inne skrur seg til sånn at jeg nesten ikke kjenner noen ting. Klikk, sier det, og jeg husker nesten ikke hva jeg heter engang».

Skildringen av far-datter-forholdet er mangefasettert, den er også preget av en nærmest grenseoverskridende nærhet. Relasjonen rommer åpenhet rundt stringtruser og kjæresten, og høytidelig feiring av Miras første menstruasjon. I boken møter vi et tøft barn som er trygg nok til å være nesevis, men også så redd at hun «slår følelsene av» hvis hun tror hun står i fare for å bli forlatt. Beskrivelsene av det motsetningsfylte, både i relasjonene og i hovedkarakteren selv, er kanskje bokens største styrke.

Det paradoksale ved Mira kommer spesielt godt frem idet hun entrer tenårene. Hun skal være først ute med alt, kan nesten ikke vente med å få mensene, «tøffer seg» hele tiden og er med i den såkalte «fitnessklubben» som er en jentegjeng som lager systemer over hvor mange ganger de får orgasmer og onanerer. Det er noe sterkt og vitalt over utprøvingen, men den oppglødde grensesprengingen blir rett som det er over i selvdestruktivitet når hun nærmer seg livet som ung voksen.

Når Kinge tar oss med gjennom barndommen til Mira er det med en tydelig bevissthet rundt hvordan ettertidens hendelser farger oppfattelsen av fortiden. Etter de første psykologitime forstår Mira at nåtidens briller uunngåelig vil prege hennes blikk på egen barndom: «Verden blir en annen, eller jeg blir en annen som ser på barndommen,

foreldrene, huset. Jeg må dele meg i to, den ene står i døra og ser inn i huset, den andre står midt i stua sammen med de andre.»

Farens selvmord er bokens katalysator. Det er det som setter i gang de tilbakevendende betraktningene til jeg-personen. Men forfatteren lar som regel den voksne Miras reflekterende stemme være fraværende i de fleste av barndomscenene. Forfatteren lar situasjonene tale for seg selv. Samtidig merker man ofte at nåtidig følelse, både bitterhet og varme, siver igjennom og farger situasjonene som beskrives fra barnets perspektiv.

Boka til Kinge inneholder mange fine barndomsminner med innslag av sydenferier, solbrenthet, naturopplevelser, videreføring av livsvisdom og humor – ting vi ser på som naturlige deler av en lykkelig oppvekst. Det som gjør boken hennes viktig, er at hun viser hvordan slike erindringer kan leve side om side med minner om hjelpeløshet og forlatthet, kvasifunksjonelle foreldre og en suicidal far.

Sunniva Michaelsen Jacobsen
anmeldelser@universitas.no

ILLUSTRASJON: CAPPELEN DAMM

Bok:

Fra fisk til fugl

Nils-Øivind Haagensens siste diktsamling er en tidvis hjerteskjærende hyllest til litteraturens frigjørende potensial.*Litteraturvitenskap på nittitallet:*Forfatter: Nils-Øivind Haagensen
Forlag: Oktober
Sjanger: Diktsamling

ILLUSTRASJON: EXIL DESIGN

For unge litteraturintere-

serte nordmenn (i hvert fall for enkelte av mine (mannlige) venner), kan nok studenttilværelsen i nittitallets Bergen fremstå som et slags myteomspunnet, fortapt paradisi.

Beskrivelsene av dette, enten det er i Karl Ove Knausgård 5. bind av Min Kamp, eller i Tore Renbergs Charlotte Isabell Hansen, fungerer som en slags fasit på

hvordan å leve livet som en ung, litteraturinteressert og frihetssøkende nordmann. Det er enten det gjelder den hårfine balansen mellom fag og fest, mellom ironi og inderlighet, eller på et mer overordnet nivå: om hvordan å tilnærme seg litteraturen som noe med en særegen og avgjort frigjørende kraft – som noe betydningsfullt.

Delvis skyldes kanskje dette at 90-tallets lekne livstilnærming, i hvert fall når sett utenfra, fremstår som en kontrast til vår egen alvorstyngede tid. Fremtiden er liksom skumlere nå, noe som gjør det lett å kaste et misunnelig blikk i retning dem som var unge i kjølvannet av murens fall.

Nils-Øivind Haagensen er for lengst en etablert forfatter. Bak seg har han en lang rekke utgivelser, mest diktsamlinger, noen romaner. I 2013 ble diktsamlingen *God morgen og god natt* attpåtil nominert til Nordisk Råds litteraturpris. I hans siste diktsamling *Litteraturvitenskap på nittitallet*, inviteres leseren med på en erindringsreise til forfatterens studenttilværelse.

Bokas første små setninger er tonesettende for verket som helhet: «jeg er 23 år og bor i Bergen og jeg tror/ jeg skal være 23 år og bo i Bergen for resten av livet/».

I diktene møter vi nemlig en ung mann oppslukt i tilværelsen, en håpløs romantiker proppfull av tro på litteraturens kraft. En som ikke tror på himmelens engler, men på Roland Barthes, slik det står å lese et annet sted i innledningsdiktet.

Diktsamlingen er et fint stykke tidskoloritt, og i likhet med verkene nevnt over et innblikk i en tid hvor en virkelig trodde på litteraturens kraft til å forandre verden. Samtidig er *Litteraturvitenskap på nittitallet* likevel først og fremst fortellingen om litteraturens evne til å forvandle ett menneske, nemlig Nils-Øivind Haagensen selv. På den måten ligner den en slags bildungsroman.

For etter en tung oppvekst, preget av utenforskap, mobbing og foreldre med høyt alkoholforbruk, blir litteraturen forløsningen for den unge Nils-Øivind. Her kan han finne frihet, noe som illustreres gjennom scenen hvor vennen Sjur overtaler ham til å bytte fra politikk- til litteraturstudier:

«og er ikke livet bare en fisk som er / fullt forberedt på å bli en fugl? skriver Neruda / og før Sjur sa noe / var jeg en fisk / og like etter / en fugl».

Diktsamlingen er skrevet i et fortellende prosa-format som gjør den fengende og letleselig. Jevnt over oppleves språk- og ordvalg formålstjenlige, noen ganger bikker de likevel over i noe lettere tåpelig («Vi ble tapre av Don Quijote»). Alt i alt er *Litteraturvitenskap på nittitallet* likevel en skjør og leseverdige skildring av det å finne seg selv gjennom litteraturen.

Ulrik Alver Solli
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Penger spart, lokale butikker bevart

Hvem: Studenter i pengenød
Hva: Handle lokalt
Hvorfor: Rimeligere og hyggeligere

Jeg er neppe alene om å ønske at død, fordervelse og alt annet vondt skal ramme matvarekjedene. Tidligere i år bikka aubergineprisen over 100 kroner kiloen, og jeg rygga baklengs ut av Rema 1000, og gikk rett til min lokale, uavhengige matbutikk. Der var prisen under halvparten, og jeg sa til eieren at han burde sette den opp. Her var det mer å tjene, og strømprisene var ikke akkurat hyggelige. Han kikket på meg. Hvorfor skulle prisen opp? Akkurat nå

var paprikaen dyr, ikke aubergine. Tenke seg til. Selv om remaen eller kiwien kanskje er nærmest, er min anbefaling å påspandere seg de ekstra skrittene det krever å komme seg til en butikk drevet av redelige mennesker, heller enn de manipulerende pengevampyrene av noen matvarekjeder vi har. Og å ovnsbake aubergine med tomatsaus, ost og basilikum.

Sunniva M. Roligheten, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Samfunnshelsas sammenbrudd

Hvem: Svake sjeler
Hva: Tre for to
Hvorfor: Variert kosthold

Har dere sett alle disse tilbudene butikkene bugner av? Vel, de har en skyggeside. Jeg besøkte min far i høstferien, og haken gikk i gulvet da jeg titta inn i kjøleskapet hans. Begge grønnsaksskuffene var fylt av Jarlsberg, og halvparten av dørhyllene var fullstappa av Rørossmør. Far var blek om nebbet og virket anemisk. Det viser seg at han har slått til på disse syke tilbudene, og har de siste ukene spist Jarlsbergost med

Rørossmør og lite annet. Det har riktignok begynt å demre for norske gravejournalister at disse omsegripende tre-for-to-tilbudene egentlig ikke er så god fisk som forbrukerne tror, men jeg er mest opptatt av mine medmenneskers helse. Så kjære studenter som sliter med høye renter: Ikke gå for langt ut på tilbudenes morkne gren, kjøp heller én.

Freyja Eikrem Ims, journalist i Universitas

Bok:

Sally Rooney har skrevet sin beste roman til nå

Jeg åpnet *Intermezzo* uten noen forkunnskaper om romanen, bortsett fra om at den angivelig skulle handle om to brødre og om sjakk. Heldigvis handler boka mye om hvor vanskelig det å være brødre kan være, og bare litt om sjakk.

*Intermezzo*Forfatter: Sally Rooney
Forlag: Faber & Faber
Sjanger: Roman

Den irske forfatteren Sally Rooney beskrives ofte som en representant for *millennial*-generasjonen: Hun gir stemme til usikre og selvmedlidende unge voksne som sliter med å finne mening innenfor rammene det senmoderne samfunnet setter for livene deres. Det samme gjelder for hennes nyeste roman, *Intermezzo*.

I *Intermezzo* står de irske brødrene Peter og Ivan Koubek overfor en livsovergang, som tittelen antyder, i kjølvannet av at de mister faren sin til kreft. Like etter begravelsen treffer Ivan Margaret på et kultursenter i det rurale Irland, hvor Margaret jobber som programdirektør og Ivan holder en sjakk-workshop. De innleder et romantisk forhold, til tross for at de er ulike steder i livet. Hun er 36 år gammel og på vei ut av et turbulent ekteskap, han er 22 år gammel og nettopp ferdig med college. Samtidig fortsetter Peter sitt tilsynelatende suksessfulle liv som advokat i Dublin. Vi følger han mens han sliter med å balansere forholdet med sin yngre kjæreste Naomi og sin nære venn og eks-kjæreste Sylvia. Rivaliseringen brødrene imellom, og vakuemet som oppstår etter tapet av faren, behandles med både dypt alvor og underfundig humor av Rooney.

Med et medrivende språk trekker Rooney leseren inn umiddelbart. Skrivestilen er i motsetning til tidligere nærmest prangende (hun er i utgangspunktet kjent for å ha et ganske nedstrippet språk) med mange og detaljerte beskrivelser, men likevel presist. På samme tid gjør konfliktene, som er preget av Ivan og Peters sterke ønske om bekreftelse, at det er lett å bli investert i *Intermezzo*.

I Rooneys tidligere romaner er hovedpersonene ofte nære venner eller kjæresten, og

SALLY ROONEY

INTERMEZZO

ILLUSTRASJON: FABER OG FABER

stort sett kvinner. At Peter og Ivan er brødre i sorg gir opplevelsen av at mer står på spill i *Intermezzo*. Det er sorgen som driver brødrene fra hverandre og sammen igjen. Samtidig er brødrenes forhold ett blant mange, for i *Intermezzo* finnes kjærlighet på flere ulike nivåer: Ivans tilknytning til hunden sin og lidenskap for sjakk, Margarets dedikasjon til arbeidsplassen, og Naomis og Peters spill med hverandres følelser.

Utviklingen av alle disse forholdene blir vi vitne til gjennom tankestrømmene til Peter, Ivan eller Margaret, som skifter mellom indre monolog og dialog. Det gir oss på den ene siden innsikt i Margarets frykt for at hun utnytter en ung mann i sorg, og på den andre siden Ivans personlige utvikling og økte selvtillit som følge av forholdet. I tillegg får vi se Ivans og Peters tilsynelatende uforenelige forskjeller fra begge perspektiver. Som leser ser man hvor velmenende Ivan og Peter er, og hvor hardt de

prøver å forstå hverandre, selv når de ikke ser det hos hverandre. Ivan, Peter og Margarets blikk på verden er lett å like, samtidig som det distinkte ved hver stemme gjør leseropplevelsen rik.

Som leser utfordres vi også av det ukonvensjonelle ved forholdene. Er det riktig av Margaret å være sammen med Ivan, når hun selv er på vei ut av et ekteskap? Burde Peter velge mellom Naomi og Sylvia, heller enn å ha begge to i livet sitt? Rooney lar karakterene reflektere rundt disse spørsmålene, og oppfordrer leseren til å gjøre det samme.

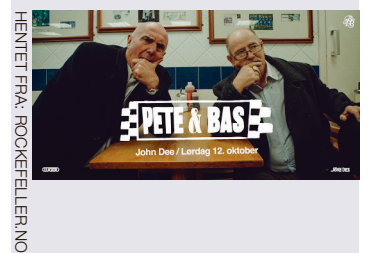
I alle Rooneys bøker er det de mellommenneskelige forhold som hjelper dem å håndtere tilværelsens tomhet og forvirring. Ømheten Rooney skildrer disse karakterene med, og til tross for at de viser hverandre, gjør *Intermezzo* til en sår og god roman. Ja, faktisk til hennes aller beste.

Julia Bueso
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender

12/10 Konsert med Pete & Bas

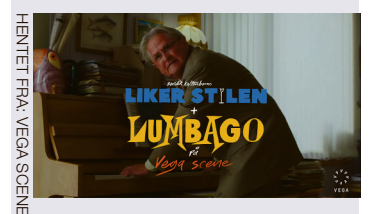
Storbritannias eldste rapduo legger ut på Europaturné, og av smått uforståelige grunner har de lagt turen innom Oslo og John Dee. Men vi klager ikke, vi! Sjekk ut instagramprofilen deres for å se hva disse gubbene er i stand til: @pete_and_bas. Obs! Få billetter igjen.

Hvor: John Dee
Når: Lørdag 12. oktober

HENTET FRA: ROCKEFELLERNO

13/10 Filmvisning: Bendik Kaltenborn – Liker stilen + Lumbago

Bendik Kaltenborn er illustratør og tegneseriekunstner, og streken hans er like egenartet som den er genial (han står blant annet bak Todd Terjes albumcover). I 2020 debuterte han som filmregissør med kortfilmen «Liker stilen», og i år fulgte han opp med «Lumbago» – begge basert på hans illustrerte univers.

Hvor: Vega Kino
Når: Søndag 13. oktober og
Onsdag 23. oktober kl.19.30

HENTET FRA: VEGA SCENE

24/10 Lansering av Knausgårds «Arendal»

Knausen har skrevet enda en bok i Morgenstjerne-serien, og «Arendal» lanseres torsdag 24. oktober på Tronsmo bokhandel. Syvert Lønning, som man kanskje husker fra andre bok i serien (med den uheldige tittelen «Ulvene fra evighetens skog»), tilbringer en skjebnesvanger vinternatt i Arendal i 1976, og mye kan tyde på at Knausen har funnet tilbake toppformen. Lanseringen er gratis, og Tronsmo stiller med «lett servering». Vel møtt!

Hvor: Lansering av Knausgårds «Arendal»
Når: Torsdag 24. oktober kl. 16

HENTET FRA: FORLAGET OKTOBER

In-landet

Mandag ble statsbudsjettet lagt frem, og i den forbindelse ble det opprettet nye studieplasser i medisin, blant annet ved UiO. Kun halvparten av studieløpet skal dog foregå i Oslo – de siste 3 årene skal nemlig tilbringes i Innlandet.

Ad Notam-redaksjonen møter i den anledning medisinaspiranten Tsjubber C. Olose (29) i kantinen på skolen hans.

– Fem år med Sonans, svetter og tårer. Og nå må jeg studere i ... distriktet, sier en dirrende Ulose, og fortsetter:

– Når jeg endelig kommer inn her i Oslo så skal jeg straffes med 3 års sosialt selvmord i Innlandet? Det kan umulig gå å utøve medisin, det er jo knapt folk der!, avslutter han.

Det kan se ut til at universitetene var forberedt på

slike reaksjoner, og har for anledningen leid inn et PR-team for å appellere til en ny generasjon medisinstudenter via TikTok:

«Har du en drøm om å bli lege? Men snittet ditt holder bare til et seks år langt opphold i Slovakia? UiO introduserer nå *Campus Lilyhammer – very demure, very mindful*. Ikke bare slipper du å bli overstimulert av det skarpe lyset på T-banen, du kan også bo i et *Cottage Core mansion* for 3k. I det autentiske klimaet får du Fretex helt for deg selv, en unik mulighet til å utvikle *Gorp Core* stilen din og bli en *Mjøsa-baddie*, garantert rizz!», lyder promoteringen.

Av Ad Nama

Ukas studentvin

FUNKYTIMES MED E-STOFFER: Out Pæresus, Cozmo, Limonella og Funky – slik lyder navnene på Isbjørns (relativt) nye sidere. Med knæsje emballasje og null tilsatt sukker skriker det markedsføring rettet mot en yngre garde. Sideren lukter brus og har en gyllen og appetittlig farge. Smaken derimot er av rene e-stoffer, med en god dært såpe. «Jeg hater det ikke», sier en forvirret panelist, mens en annen stormer ut av rommet og skriker «fysja meg!». Sideren hevder å være laget av fruktvin og arktisk vann, og den gjærede eplejuicen er tydelig i smakspaletten. Det smaker veldig alkohol. På pakningen står det heller ikke hva den skal smake, så navnet *Funky* er nok så beskrivende smaken man kan komme.

Men liker du heller smaken av syntetiske søtningsstoffer, istedenfor rene sukkerbomber, er nok du riktig person for denne. Uansett får sideren deg til å innse hvor godt det faktisk smaker med en kald og karbohydratfull øl.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Isbjørn Cider Funky

Pris: 48,90 kroner pluss pant

Bryggeri: Mack

Alkohol: 4,5 prosent

Freyja Eikrem Ims
vinanmelder i Universitas

Vi spør

av Hågen-Dass

ILLUSTRASJON: SARA AARØEN LIEN

Test meg!

I ukas utgave av Universitas kan du lese om at flere har blitt testet for anabole steroider på SiO Athletica. Vi skulle gjerne sett at man kunne teste studenter for enda litt mer. Derfor ringer vi til et sted hvor flere drar for å bedre helsen sin og løfte vekter.

– Hallo?

– Hei, det er Trim-Elise som ringer. Jeg har noen spørsmål om dopingtestene deres.

– Javel?

– Jeg hadde nemlig ei venninne som ble testet hos dere for ikke så lenge siden, også lurte jeg på om det var mulig å komme inn slik at jeg også får testet meg?

– Jeg tror du har feil sted, for vi testet ikke noen jenter her.

– Åja, da var det kanskje et annet sted, men er det mulig å få teste meg hos dere likevel?

– Vi har nok ingen tester liggende akkurat nå, for de er ganske dyre. Derfor bestiller vi dem i bulk.

– Jeg er bare litt redd. Jeg tar nemlig kokain på hver eneste fest,

men den nye dealeren min er helt sykt bola, så jeg er litt redd for at jeg fikk steroider i stedet. Når er det dere får inn flere tester?

– Jeg har ikke fått beskjed om at det skal skje igjen, men det beste er nok å kontakte fastlegen din hvis du er bekymret for noe sånt.

– Jeg ble jo også med en fyr hjem fra byen den kvelden også er jeg litt redd for hva jeg kan ha fått av ham. Kunne testen vist noe sånt også?

– Der er jeg litt usikker, for det er ikke vi som tester. Vi bare får inn testene og hjelper kundene med å ta testen. Vi hjelper bare kunden med å ta en blodprøve på seg selv også sendes det til et laboratorium. Det er helt selvbetjent, så det har jeg ikke innsikt i.

– Så du vet ikke om den hadde vist om jeg var gravid?

– Det kan jo være, for den tester hormoner og sånne ting. Graviditet kan altså påvirke testen, så det er egentlig litt viktig at du sier ifra hvis du er gravid når du tar en test

– Hva om han som er faren til barnet går på steroider, må barnet testes etter det er født?

– Det vet jeg ikke. Det er ikke vi som kontrollerer testene. Det eneste jeg kan anbefale er egentlig at du tar kontakt med fastlegen din, for der kan du få mye bedre svar.

– Hvordan vil du vurdere din stilting Lance Armstrongs beste venn?

– Unnskyld?

– Vi snallast!

KVISS-CORBIN

- Da har Jens Stoltenberg gått av som generalsekretær i NATO, men hva heter han som tok over?
- Claudia Sheinbaum tiltrådte nylig som første kvinnelige president i sitt land, men hvilket land er det?
- Hva heter den greske bokstaven Σ som er aktuell i dagens ungdomskultur?
- Hva heter Zeus' motpart i romersk mytologi?
- Hvor kommer sjokoladen Lindt fra?
- Hvilken by er nordligst av St. Petersburg og Oslo?
- Nevn én av to busser som har Tjuvholmen som endestasjon.
- I hvilket fylke ligger Rago nasjonalpark?
- Hva kalles en innbygger fra Mo i Rana?
- Hvilket navn er vanligst blant pavene gjennom tidene?
- I 1836 erklærer Texas uavhengighet, men fra hvilken stat?
- Fra hvilken film stammer sitatet: «Houston, we have a problem.»?
- Richard Nixon går av som president, militærkupp i Portugal, David Bowie gir ut albumet Diamond Dogs med blant annet Rebel Rebel, Sverige får ny grunnlov og flyplassen Charles de Gaulle åpner. Hvilket årstall er det snakk om?
- Hvilket av disse landene bruker ikke dollar: Australia, Filippinene, Bahamas, Belize eller Hong Kong.
- Det engelske ordet dollar stammer fra samme ord som en myntenhet brukt i Norge i perioden 1816 til 1875. Hva het den norske myntenheten?
- I hvor mange av Asbjørnsen og Moes eventyr er Askeladden hovedperson? Slingringsmann på 2.
- Språkforskerne Brødrene Grimm inspirerte Asbjørnsen og Moe med sin eventyrsamling. Nevn ett av deres fornavn.
- Hva het filmen fra 2013 som var Tommy Wirkolas tolkning av et Brødrene Grimm-eventyr med blant annet Jeremy Renner på rollelisten?
- Skihopperen Bjørn Wirkola spilte også for en norsk fotballklubb der han ble toppscorer, seriemester og cupmester i 1971. For hvilken klubb?
- Jørgen Juve er toppscorer for det norske landslaget med 33 mål, men hvilket yrke levde han av?
- Maracanã i Rio de Janeiro er en av verdens mest kjente stadioner, men nevnt én av de fotballklubbene som spiller der til daglig.

av Gabriel Corbin-Arntzen,
kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15-20. Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Mark Rutte, 2. Mexico, 3. Sigma, 4. Jupiter, 5. Sveits, 6. St. Petersburg ligger
marginalt lenger nord, 7. 21 og 42, 8. Nordland, 9. Ranveing, 10. Johannes (23
pave), 11. Mexico, 12. Apollo 13, 13. 1974, 14. Filippinene, 15. Spesidaler (Bege
stammer fra tyske thaler, som betyr dal, og var et navn på store sølvmynter), 16. 14.
Journalist (for Dagbladet og Tidens Tegn), 21. Flamengo og Fluminense.

Rebus

av Plænken

HINT: Vedum, Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Studenthus fylt av røyk» Det klarte Clay, Elsa, Oda, Astrid, Tyri og resten av lunsjbordet fra AHO kantina